

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 32. izredna seja (11. april, 7. in 24. maj 2013)

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2013

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 32. IZREDNE SEJE

A1. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Določitev kandidatov, ki bosta v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljala funkcijo poslancev namesto poslancev, ki opravljata funkcijo v Vladi, EPA 1095-VI

Ugotovitev o prenehanju mandata članu Programskega sveta RTV Slovenija, imenovanemu na podlagi šeste alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija, EPA 1081-VI

Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotovitev in oceno delovanja ekstremističnih skupin, EPA 1106-VI

Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu, EPA 1107-VI

1. točka dnevnega reda: PREDLOG USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBI 148. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE (UZ148), EPA 206-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	6
A1. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	6
Določitev kandidatov, ki bosta v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljala funkcijo poslancev namesto poslancev, ki opravljata funkcijo v Vladi, EPA 1095-VI.....	6
Ugotovitev o prenehanju mandata članu Programskega sveta RTV Slovenija, imenovanemu na podlagi šeste alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija, EPA 1081-VI	7
Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotovitev in oceno delovanja ekstremističnih skupin, EPA 1106-VI	7
Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu, EPA 1107-VI	7
1. točka dnevnega reda: PREDLOG USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBI 148. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE (UZ148), EPA 206-VI.....	7
MAŠA KOCIPER.....	7
MAG. MATEJA VRANIČAR	9
MATEJA VRANIČAR.....	9
MAG. KATARINA HOČEVAR	10
FRANC BOGOVIČ	10
MARJANA KOTNIK POROPAT	11
JOŽEF HORVAT	12
JANI MÖDERNDORFER	13
JOŽE TANKO	14
MATJAŽ HAN	16
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	17
JANI MÖDERNDORFER	17
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	18
MAG. ALENKA BRATUŠEK	18
JANI MÖDERNDORFER	18
ROMANA TOMC.....	19
DR. LJUBICA JELUŠIČ	20
FRANC BOGOVIČ	21
MAG. KATARINA HOČEVAR	23
LJUDMILA NOVAK	23
JERKO ČHOVIN.....	24
MAG. MARKO POGAČNIK	25
FRANC JURŠA.....	25
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	26
MAG. IVAN VOGRIN	27
MAG. BRANKO GRIMS	27
JOŽEF HORVAT.....	28
IVAN SIMČIČ	28
KRISTINA VALENČIČ	28

MARKO PAVLIŠIČ	29
FRANC PUKŠIČ	29
JOŽE TANKO	30
MAŠA KOCIPER	31
MATJAŽ HAN	32

Državni zbor VI. mandat

32. izredna seja 11. april, 7. in 24. maj 2013

Predsedujoči: Janko Veber ..... predsednik Državnega zbora

Seja se je začela 11. aprila 2013 ob 15. uri.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 32. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena in prvega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščam sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: Dragutin Mate, Franc Pukšič, Branko Smodiš, mag. Matej Tonin, Peter Vilfan in Mitja Meršol. Na sejo sem vabil predstavnika Državne volilne komisije in kandidata za poslanca mag. Mirjam Bon Klanjšček in dr. Jožefa Kuniča k zadevi, s katero je predlagana širitev dnevnega reda, ter predstavnike Vlade. Vse prisotne še enkrat lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 32. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v sredo, 3. aprila 2013, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogu za širitev dnevnega reda. Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da dnevni red 32. izredne seje razširi s točko Mandatno-volilne zadeve, in sicer pod A: Določitev kandidatov, ki bosta v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljala funkcijo poslancev namesto poslancev, ki opravljata funkcijo v Vladi, pod B: Ugotovitev o prenehanju mandata članu Programskega sveta RTV Slovenija, imenovanemu na podlagi šeste alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija, pod C: Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotovitev in oceno delovanja ekstremističnih skupin, in pod Č: Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu. Predlog širitve ste prejeli 10. aprila 2013.

Sprašujem, če želi besedo predsednica Mandatno-volilne komisije kot predstavnica predlagatelja širitve. (Ne želi.) Predstavnikov

Vlade ta hip ni. Sprašujem, če želi besedo kateri od predstavnikov poslanskih skupin. (Ne želi.) Zaključujem razpravo o predlogu širitve.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav. Odločamo o predlogu za širitev dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti nihče.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev sprejet. Državni zbor bo izglasovano širitev obravnaval kot A1. točko dnevnega reda, takoj po določitvi dnevnega reda seje.

Prehajamo na glasovanje o določitvi dnevnega reda v celoti. Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red kot ste ga prejeli s sklicem in sprejeto dopolnitvijo. Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 32. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **A1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Določitev kandidatov, ki bosta v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljala funkcijo poslancev namesto poslancev, ki opravljata funkcijo v Vladi.**

Ker poslanec Gašpar Gašpar Mišič in poslanka Tamara Vonta v času, dokler opravljata funkciji državnih sekretarjev v Kabinetu predsednika Vlade ne moreta opravljati funkciji poslancev, je Državna volilna komisija Državnemu zboru posredovala sklep o ugotovitvi, da pripada pravica za nadomeščanje omenjenih poslanke in poslanca v času, ko le-ta opravljata funkcijo državnih sekretarjev v Kabinetu predsednika Vlade, mag. Mirjam Bon Klanjšček in dr. Jožefu Kuniču. Sklep Državne volilne komisije je obravnavala Mandatno-volilna komisija, ki je Državnemu zboru pisno poročala in predložila predlog sklepa.

Želi poročevalka komisije mogoče besedo? (Ne želi.) Sprašujem, če želijo besedo predstavniki poslanskih skupin. (Ne želijo.) Želi kdo s strani poslank in poslancev besedo? (Ne želi.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem naslednji predlog sklepa. V času, ko poslanka in poslanec, ki sta prevzela funkcijo v Vladi, v skladu s prvim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih ne moreta opravljati funkcije poslanke in poslanca, opravljata to funkcijo v skladu z drugim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih od današnjega dne: namesto Gašparja Gašparja Mišiča mag. Mirjam Bon Klanjšček, rojena 18. 7. 1954, stanujoča Pri hrastu 9, Kromberk, in namesto Tamare Vonta dr. Jožef Kunič, rojen 6. 1. 1946, stanujoč Cesta v Zgornji log 31, Ljubljana.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je bil sklep sprejet.

Poslanska kolega mag. Mirjam Bon Klanjšček in dr. Jožefa Kuniča vabim, da se nam pridružita in zasedeta svoji poslanski mesti.

/ aplavz/

Želim jima, da bi uspešno opravljala funkcijo poslanke in poslanca v Državnem zboru.

Prehajamo na obravnavo **Ugotovitve o prenehanju mandata članu Programskega sveta RTV Slovenija, imenovanemu na podlagi šeste alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija.**

Član Programskega sveta RTV Slovenija dr. Jernej Pikalo je z dopisom z dne 22. 3. 2013 obvestil Državni zbor, da je prišlo do nezdružljivosti funkcij ministra, za katerega je bil imenovan 20. 3. 2013, in člana Programskega sveta RTV Slovenija, ter zaprosil Državni zbor, da začne s postopkom iskanja nadomestnega člana sveta. V zvezi s tem Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da se na podlagi tretjega odstavka 18. člena v zvezi s tretjo alinejo tretjega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija in 112. člena Poslovnika Državnega zbora seznanijo z naslednjim sklepom. Ugotovi se, da dr. Jernej Pikalo ne izpolnjuje več pogojev za imenovanje za člana Programskega sveta RTV Slovenija, ker je nastopil funkcijo ministra, ki je nezdružljiva s funkcijo člana Programskega sveta RTV Slovenija, zato mu preneha mandat člana Programskega sveta RTV Slovenija, imenovanega na podlagi šeste alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija.

Ugotavljam, da se je Državni zbor s sklepom seznanil.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter**

članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotovitev in oceno delovanja ekstremističnih skupin.

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Želi poročevalka besedo za predstavitev? (Ne želi.) Ali želijo besedo predstavniki poslanskih skupin? (Ne želijo.) Želi besedo kdo od poslank in poslancev? (Ne želi.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 83, proti nihče.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu.**

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Želi poročevalka besedo? (Ne želi.) Ali želi besedo kdo v imenu poslanskih skupin? (Ne želi.) Želi besedo kdo od poslank in poslancev? (Ne želi.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 83, proti nihče.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA USTAVNEGA ZAKONA O SPREMENBI 148. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE.**

Predlog ustavnega zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Ustavna komisija in ste ga prejeli s poročilom komisije in popravkom poročila.

Za dopolnilno obrazložitev poročila in predloga ustavnega zakona dajem besedo predsednici Ustavne komisije gospe Maši Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani poslanke in poslanci!

V okviru postopka za spremembo ustave je Državni zbor na svoji 10. izredni seji sprejel stališče o osnutku Ustavnega zakona o

spremembi 148. člena Ustave. Delovno besedilo predloga ustavnega zakona je na podlagi sklepa o ustanovitvi strokovne skupine pripravila skupina strokovnjakov, sestavljena iz pravnih in drugih strokovnjakov. Večina članov strokovne skupine je predlagala, da se s prvim delom predloga ustavnega zakona spremeni 148. člen Ustave, v drugem razdelku pa je strokovna skupina določila, kako naj se izvede omenjena ustavna sprememba. Na podlagi 179. člena Poslovnika Državnega zbora je Ustavna komisija sprejela predlog ustavnega zakona, ki je predmet današnje razprave in odločanja, sprejet pa je bil dne 9. 5. 2012. Če si pogledamo pripravljeno besedilo nekoliko natančneje, lahko ugotovimo, da je prvi odstavek 148. člena doživel, glede na sedanje besedilo Ustave, neke vrste redakcijski popravek v besedilu, ki ima tudi konkretne vsebinske posledice. Besedica prihodek v sedanjem besedilu Ustave se je popravila v prejemek. Splošni del bilance državnega proračuna sestavljajo tri bilance, trije deli: bilanca A, bilanca B in bilanca C. Do sedaj v Ustavi uporabljena pojma prihodek in odhodek bi se naj uporabljala le za bilanco A, v predlogu sedanje Ustave uporabljena pojma prihodki in odhodki pa naj bi bila termina vseh treh bilanc. Glede na vse povedano se je strokovna komisija na koncu odločila, da bi naj bila nova diktacija primernejša. O primernosti te rešitve so ves čas potekale polemike med opozicijo in koalicijo.

Drugi odstavek predloga ustavnega zakona sledi sprejetemu stališču in na ustavni ravni zapisuje fiskalno pravilo in njegovo bistvo. Prihodki in izdatki proračuna od države morajo biti srednjeročno uravnoteženi, brez zadolževanja, ali pa morajo prihodki presežati izdatke. Omenjeni odstavek dopušča tudi možnost odstopanja od fiskalnega pravila, in sicer je to dopustno samo v izjemnih okoliščinah za državo. Strokovnjaki so pri pisanju besedila člena upoštevali ratificirano Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, ki jo skrajšano imenujemo fiskalni pakt. Prvotno predlagano besedilo 148. člena je vključevalo pet odstavkov. Sedanji 148. člen, ki je v razpravi danes pred vami, pa vsebuje štiri odstavke, saj je Ustavna komisija tretji odstavek s sprejetjem amandmaja črtala. Predlagani in nato črtani tretji odstavek delovnega predloga besedila je bil za dvotretjinsko ustavno večino sporen. Strokovna skupina je z njim v ustavno besedilo umestila Fiskalni svet, in sicer kot politično nevtralen organ, ki bi še pred sprejemanjem državnih proračunov podajal mnenja o spoštovanju pravil, določenih v 148. členu Ustave in kasneje v izvedbenem zakonu.

Na seji Ustavne komisije se je pri sprejemanju končnega besedila predloga ustave, ki ga imate danes pred seboj, sprejel amandma, ki je črtal predmetni tretji odstavek in s tem tudi Fiskalni svet. Sedanji tretji odstavek ustavnega besedila določa, da Državni zbor izvedbeni zakon za popolni vnos fiskalnega

pravila v naš pravni red sprejema z dvotretjinsko večino, in to z dvotretjinsko večino vseh poslancev. Zakon o fiskalnem pravilu bo moral določiti način in časovni okvir izvajanja načela o fiskalnem pravilu, kot tudi merila za določitev izjemnih okoliščin in načina ravnanja ob njihovem nastopu. Prav slednje bo zelo pomemben element novega zakona, saj, kot je pokazala razprava na Ustavni komisiji, bo omogočeno kreditiranje tudi velikih državnih investicij. Strokovna skupina je, čeprav za to ni bila posebej zadolžena, pripravila tudi obrazložitev predloga ustavnega zakona na način, da je predstavila nekatere možne rešitve za določbe tega zelo pomembnega zakona. Zadnji odstavek sedanjega 148. člena Ustave je ne glede na spremembo po besedilu ostal praktično enak. Člani strokovne skupine pri svojem delu niso bili povsem enotni glede predlaganega besedila 148. člena. Član, strokovnjak dr. Lojze Ude je nasprotoval spremembi tega člena Ustave, saj je menil, da sta sprejetje omenjene ratificirane mednarodne pogodbe in nadaljnja zakonska ureditev, kot je predvidena, zadostna za uveljavitev fiskalnega pravila v slovenski pravni red. Pri tem je svoje stališče utemeljeval na 8. členu Ustave, ki določa, da se ratificirane in objavljene mednarodne pogodbe v Sloveniji uporabljajo neposredno. Poleg tega je nasprotoval tudi samemu fiskalnemu pravilu, o čemer je mogoče več prebrati v poročilu Ustavne komisije.

Člana strokovne komisije mag. Kamnar in dr. Stanovnik sta ugovarjala predstavitvi in postavitvi Fiskalnega sveta na ustavni nivo, medtem ko so ostali trije člani strokovnjaki, dr. Jerovšek, mag. Petrovič in dr. Masten, podprli rešitev v vseh petih točkah. Tako kot so člani strokovne skupine imeli številne pomisleke in niso bili povsem soglasni glede zapisa fiskalnega pravila v ustavo, so ta zapis ves čas spremljale obširne razprave na Ustavni komisiji, ki so se vsebinsko vrtele okoli prej omenjenih in drugih vprašanj. Zagovorniki vpisa fiskalnega pravila v ustavo so zagovarjali predvsem nujnost sprejema fiskalnega pravila v ustavi, ker naj bi to izhajalo iz ratificirane mednarodne pogodbe. Sprejetje fiskalnega pravila v slovenski pravni red po njihovem mnenju nikakor ne pomeni vzpostavitve neoliberalnega koncepta varčevanja na račun gospodarske rasti, ampak faktor discipline, ki bi Slovenijo varoval pred tem, da bi postala ekonomsko, posledično pa tudi politično omejeno suverena država, prekinilo pa bi se tudi nekontrolirano zadolževanje.

Razvoj države po njihovem mnenju lahko temelji le na tem, da je poraba prilagojena prejemkom, zato je treba na tej podlagi prihodnjim rodovom zagotoviti, da ne bodo plačevali posledic našega zadolževanja. Sedanja zakonska ureditev, ki je povzemala nekatere rešitve fiskalnega pakta, se po njihovem mnenju v prejšnjih vladah praviloma ni spoštovala. Sprememba 148. člena po mnenju njenih zagovornikov, tudi v smeri zapisa

fiskalnega pravila v ustavo, ne pomeni preprečevanja referendumov. Po njihovem mnenju bi ravno nesprejetje takšnega vpisa ogrožalo socialno državo in vodilo do morebitnega finančnega zloma Slovenije, kar bi najbolj prizadelo ravno ljudi s socialnega dna.

Nasprotniki spremembe so na drugi strani poudarjali, da je poleg že ratificirane mednarodne pogodbe zadosti zapisati fiskalno pravilo samo še v izvedbenem zakonu. Zapis fiskalnega pravila v ustavi po njihovem mnenju ni nikakršni fiskalni ukrep in nikakor ne rešuje težke finančne situacije v Sloveniji, stoji pa na predpostavki nezaupanja v vsakokratno vlado in parlament. Zapis po njihovem mnenju daje oporo Ustavnemu sodišču za preprečitev referendumov o finančnih zakonih, ki jih bodo zahtevali socialni partnerji, nezadovoljni z varčevalnimi ukrepi. Po njihovem mnenju je fiskalno pravilo teoretska podlaga politike restriktivnega varčevanja, ki so jo v EU sprožili konservativni desni politični krogi, ki nosijo krivdo za sedanjo gospodarsko situacijo. Zadolževanje države v času finančne krize je po njihovem nujno za koristna vlaganja in investicije, ki spodbujajo razvoj in izhod iz krize.

Člani Ustavne komisije so pod vodstvom tedanjega predsednika Gregorja Viranta po opravljeni razpravi dne 9. 5. z zahtevano dvotretjinsko večino vseh članov sprejeli predlog ustavnega zakona kot je zapisan, skupaj z redakcijskim popravkom z dne 18. 8. Ustavna komisija je predlagala, da Državni zbor po opravljeni razpravi glasuje in sprejme tako prvi razdelek predlaganega ustavnega zakona, ki spreminja člen Ustave, kot tudi drugi razdelek, ki določa izvedbo ustavnega zakona in na koncu še ustavni zakon v celoti. Dne 20. 7. na 16. izredni seji je bila po odločitvi Državnega zbora sprejeta odločitev, da se razprava in odločanje o tej spremembi ustave preneseta na eno od naslednjih sej. Takšna je bila situacija vse do danes, do zahteve za izredno sejo Državnega zbora, ki jo je predložila stranka SDS. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za dopolnilno obrazložitev.

Za uvodno obrazložitev mnenja Vlade dajem besedo predstavnici Vlade mag. Mateji Vrničar, državni sekretarki Ministrstva za finance.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospe poslanke in gospodje poslanci!

Pred nami je gradivo Ustavne komisije s predlogom za spremembo 148. člena Ustave, s čimer se v Ustavo uvaja temeljno fiskalno pravilo. Predlog ustavnega zakona predvideva, da naj bi se fiskalno pravilo prvič uporabilo za pripravo proračunov države za leto 2015. Gradivo je Ustavna komisija pripravila v maju 2012, skorajda pred letom dni. Gradivo, ki ga danes obravnavamo, predstavlja prvi korak k

izpolnitvi zavez iz 3. člena Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, ki jo je Slovenija ratificirala konec aprila 2012. Spremembi ustave naj bi sledil še izvedbeni ustavni zakon. Oba koraka morata biti izpolnjena do konca letošnjega leta.

Ni dvoma, da Slovenija potrebuje jasno fiskalno pravilo kot osnovno izhodišče za vodenje odgovorne javnofinančne politike. Prav tako ni dvoma, da moramo do konca letošnjega leta pripraviti vse potrebne zakonske prilagoditve, da bodo nova pravila ekonomskega upravljanja lahko zaživela s 1. januarjem 2014, kot določa prej omenjena pogodba. Ob zavedanju pomena zapisa fiskalnega pravila v temeljne pravne akte države moramo opozoriti na makroekonomske okoliščine in ocene nadaljnega gospodarskega razvoja, s katerimi je razpolagala Ustavna komisija, ko je določila rok za uveljavitev novega pravila – to je priprava proračuna za leto 2015 –, ter na spremembo teh okoliščin in ocen. Kot izhodišče naj navedem podatke o realni rasti bruto družbenega proizvoda iz napovedi, ki jo je Umar objavil januarja 2012.

Takratni podatki in ocene so kazali, da bomo v letu 2012 dosegli rahlo gospodarsko rast v višini 0,2 % BDP. Za leto 2013 so ocene kazale že na dodatno okrevanje in gospodarsko rast v višini 2 %. Že spomladanske napovedi Umarja iz marca 2012 so kazale slabše rezultate – 0,9-odstotni upad BDP v letu 2012 in zgolj 1,2-odstotna rast v letu 2013 –, medtem ko so prvič objavljeni tudi podatki za leto 2014, ki so kazali na 2,2-odstotno rast BDP v letu 2014. To so podatki in ocene, s katerimi je razpolagala tudi Ustavna komisija, ko je pripravljala končno besedilo predloga ustavnega zakona. Letošnji podatki in ocene Umarja kažejo bolj zaskrbljujočo sliko. Upad BDP v letu 2012 je bil 2,3-odstotni. Za leto 2013 Umar napoveduje dodaten upad družbenega proizvoda za 1,9 %, za leto 2014 pa rahel porast v višini 0,2 %. Letošnja ocena za leto 2015 kaže rast BDP v višini 1,2 %.

Predstavila sem le kazalec realne rasti BDP. Podobno bi lahko pregledali še druge makroekonomske kazalnike. Upoštevaje te kazalce moramo opozoriti, da so se makroekonomske okoliščine, v katerih je bil določen rok za uveljavitev fiskalnega pravila in po našem razumevanju uravnoveženosti proračuna, v vmesnem času pomembno spremenile, zato se zastavlja vprašanje, ali je cilj uravnoveženja proračuna v letu 2015 realen in izvedljiv brez dodatnih negativnih posledic na gospodarsko rast oziroma na druge makroekonomske kazalnike. Ministrstvo je že pristopilo k izdelavi potrebnih izračunov in pripravi izvedbenih pravil ustavnega zakona. Vlada bo Državni zbor brez odlašanja obvestila o svojih ugotovitvah. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za uvodno obrazložitev.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Katarina Hočevar bo predstavila stališče Poslanske skupine Državljske liste.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim v imenu Državljske liste!

Drugi predsednik ZDA John Adams je dejal, da obstajata dva načina, kako osvojiti in zaslužiti narod. Eden je z mečem, drugi je z dolgom. Ključna razlika je, da narod z mečem zaslužijo drugi, z dolgom pa se zaslužni sam. Izpod meča se lahko ponosno osvobodi, pri dolgu pa lahko le sramotno prelomi besedo. Politične stranke v Sloveniji, sem prepričana, da se zavedamo in je naš skupni cilj, da želimo javne finance uravnotežiti na način, ki nam bo omogočal, da dane besede ne prelomimo. Predlog za začetek postopka za spremembo ustave za vnos fiskalnega pravila je bil vložen že sredi marca v lanskem letu.

Imenovana je bila strokovna skupina, ki je sodelovala pri oblikovanju besedila. Ustavna komisija je drugo fazo postopka potrdila maja lanskega leta. Zaradi premajhne podpore med strankami smo v prizadevanjih, da bi dosegli dogovor, delali tudi med parlamentarnimi počitnicami. Skušali smo najti kompromis pri oblikovanju izvedbenega zakona. Ni nam uspelo. Takrat smo in tudi danes v Državljski listi poudarjamo pomembnost zaveze vsake vlade stabilnim javnim financam, še posebej v času, ko je to težko, in to ne zakonske zaveze, ki jo lahko vsaka koalicija malo prikuje po svoje, in ne mednarodne zaveze, ki se jo krši tako enostavno kot mastrichtske omejitve, ampak zavezo vseh političnih opcij, zapisano v najvišji pravni akt, v ustavo. Lanskega aprila smo z veliko večino sprejeli zakon o ratifikaciji medvladne pogodbe o fiskalnem paktu. Druga točka 3. člena te pogodbe določa, da naj njena pravila učinkujejo v notranjem pravu držav pogodbenic kot zavezujoča in trajna, po možnosti ustavne narave. Fiskalno pravilo smo podpirali in ga podpiramo. Takrat ga je zagovarjala vlada, včeraj opozicija. Prav in edino državotvorno bi bilo, da bi ga danes zagovarjali vsi. Pri pametnih in pomembnih stvareh ni pomembno, kdo jih predlaga. Predlagano fiskalno načelo, ki zapoveduje, da morajo biti prihodki in izdatki proračunov srednjeročno uravnoteženi, brez zadolževanja, nedvomno sodi med splošna temeljna načela.

Glavni razlog, da takšno načelo umestimo v ustavo, je v dejstvu, da Sloveniji očitno zgolj na ta način lahko omogočimo oziroma zagotovimo dolgoročno vzdržne javne finance. Res pa je, da umestitev fiskalnega pravila v ustavo ni čarobna paličica. Samo po sebi to ne bo rešilo javnofinančnih težav naše države, je pa pomemben kamen v mozaiku ukrepov, ki jih je treba sprejeti. Če jih nismo

sposobni, in to čim prej, je morda bolje, da svoje mesto prepustimo komu, ki jih je. Po sprejetju korakov v smeri večje fiskalne vzdržnosti se bo po našem mnenju kmalu treba lotiti še večjega političnega vprašanja: Kako veliko državo si državljani Slovenije želimo? Kaj od nje pričakujemo? Ali jo lahko vzdržujemo, ne da prelagamo bremena njenega financiranja na naše potomce?

Poslanci in poslanke Državljske liste smo tudi danes pripravljene glasovati za zapis uravnoteženja proračuna v najvišji pravni akt. Poudarjamo pa, da bi bil najslabši signal, ki ga politika danes lahko pošlje iz te dvorane, to, da nismo enotni, da se prepiramo in da zavrnemo vnos fiskalnega pravila v ustavo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Gospod Franc Bogovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Lep dober dan, spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka!

V Slovenski ljudski stranki bi danes z velikim veseljem glasovali za sprejetje fiskalnega pravila, če bi bilo med poslankami in poslanci Državnega zbora 60 glasov, s čimer bi danes dali jasen signal mednarodni finančni javnosti in konec koncev tudi sprejeli svojo obvezo, ki smo si jo zapisali takrat, ko smo ratificirali Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji. Po domače povedano bi danes v ustavo zapisali to, da bomo v bodoče trošili toliko, kolikor ustvarimo. Da to ni res pričajo podatki, ki so nam vsem javno znani, tudi javno dostopni. Slovenija je bila konec leta 2008 zadolžena za 8 milijard, konec leta 2009 za 12 milijard 450 milijonov, konec leta 2010 za 13 milijard 737 milijonov, konec leta 2011 za 16 milijard 954 milijonov in konec lanskega leta za 19 milijard 189 milijonov. Rečeno drugače, v tem času smo zadolžitev v Sloveniji povečali z 4 tisoč evrov na Slovenko in Slovenca na skoraj 10 tisoč evrov na Slovenko in Slovenca. Še drugače, 300 milijonov evrov smo plačali obresti v letu 2008, lansko leto smo plačali že preko 600 milijonov evrov. Zopet drugače, plačali smo 150 evrov na človeka ali že 350 evrov v lanskem letu.

Če bi imeli dolg konec lanskega leta po 7-odstotni obrestni meri, po kolikor se skoraj Slovenija zadolžuje danes, bi plačali kar milijardo 400 milijonov evrov obresti, 700 evrov na človeka oziroma kar 20 % prihodkov v državni proračun. Glede na te številke in na te trende moramo predvsem zaradi nas samih sprejeti določene ukrepe. Ključni ukrep je sprejetje pravil igre na področju financ v slovensko ustavo. Od nas to pričakujejo, kakor smo ta teden in včeraj slišali, predsednik Evropske komisije, finančni trgi in mednarodna javnost, ki je tista, ki nam v tem trenutku daje kredite, s katerimi financiramo ta velik finančni

dolg. Zaradi tega je nujno potrebno, da se v parlamentu resno in zelo hitro odločimo in sprejmemo ukrepe zato, da ne gremo v prihodnje tako, kakor smo šli na področju financ v zadnjih letih. To fiskalno pravilo je tisto pravilo, s katerim bi to uredili. Več kot očitno je, da se vse politične stranke danes zavedamo, da nikakor ne smemo narediti tega političnega fiaska in v Državnem zboru danes zavrniti sprejetja ustavnega zakona, s katerim bi to finančno pravilo uvedli v našo ustavo.

Nekatere stranke imajo očitno še danes težave s tem, da bi takšen zakon podprle. Kot smo slišali že iz poročil in bomo tudi še v nadaljevanju, so prepričani, in tudi Vlada je podala podobno poročilo, da je letnica 2015 prezgodnja. Bojim se, da bo glede na trende, ki sem jih prej omenil, prepozna oziroma da bi morali to sprejeti. Vendar, ker sem že dejal, da bi bil za nas lahko usoden korak, če danes ne bi sprejeli finančnega pravila, smo na sestankih, ki so potekali zadnja dva, tri dni, upam, da, uspeli doseči vsaj toliko konsenza, da smo si zadali zelo resno nalogo in da do 7. maja natančno proučimo številke, damo Vladi po teh treh tednih časa, ki ga je imela doslej na razpolago, še dodatne štiri tedne, da damo s predstavniki vseh političnih strank skupaj glave in sprejmemo odgovornost ter 7. maja v nadaljevanju sprejmemo odločitve glede tega področja. Takšen sklep sem z veseljem predlagal in ga bomo v poslanski skupini podprli.

O čem se moramo do 7. maja pogovoriti? Ne o tem, da bo Ustavna komisija določila, kakšen naj bo tekst v tem zakonu, temveč se moramo pogovoriti o tem, kako bomo realno in odločno posegli v uravnoteženje javnih financ ter dorekli ukrepe na področju uravnoteženja državnega proračuna, si nalili čistega vina in si povedali, kako bomo upravljali ter gospodarili z državnim premoženjem v prihodnje, ali bo del prodaje državnega premoženja, za katerega se bomo dogovorili, tudi del poplačila dolgov, in ključni ukrep – dogovoriti se bo treba, kako bomo izvedli postopek sanacije slabe banke. Ko bomo vse to dorekli, bomo imeli zelo enostavno delo, da kot krono teh dogovorov sprejmemo ustavni zakon in zapišemo fiskalno pravilo v ustavo.

V Slovenski ljudski stranki smo konstruktivno sodelovali v teh pogovorih in želimo konstruktivno sodelovati tudi v naslednjih štirih tednih, sprejeti tudi del bremen, ki jih bo zagotovo treba, ki jih bo morala prevzeti nase slovenska politika, ko bo začela slovenski javnosti razlagati, katere ukrepe je treba sprejeti, da bomo področje javnih financ uredili. Pri tem delu pričakujemo konstruktivno sodelovanje vseh političnih strank. Tu ima ključno nalogo in odgovornost Vlada, ključno nalogo ima pozicija, zagotovo pa je to področje, kjer se bo resno in odgovorno videlo, kako si kdo predstavlja delovanje v konstruktivni opoziciji. V Slovenski ljudski stranki smo pripravljene del tega bremena prevzeti nase in upam, da bomo, če že danes ni

možno, vsaj 7. maja dosegli konsenz ter sprejeli te prepotrebne ukrepe in jih zapisali v slovensko ustavo.

Na tej osnovi bo, da ne pozabimo, možno junija, ko bo treba reprogramirati, odplačati, ker nimamo sredstev pa tudi najeti za več kot milijardo evrov kreditov, dobiti te kredite po čim ugodnejši obrestni meri. Naj pri tem navedem dve številki. Če se zadolžimo po 4 %, bomo plačevali na leto, kot lahko enostavno izračunamo, 40 milijonov evrov. Če se zadolžimo po 7 %, bomo plačevali 70 milijonov evrov na leto. To je 30 milijonov evrov razlike na leto, kar je toliko, kolikor damo iz proračuna za sofinanciranje prevoza dijakov in študentov v šole, ali pa toliko, kot je subvencija za cenejšo malico za socialno ogrožene. O tem govorimo in odločamo, ko govorimo o fiskalnem pravilu. Verjamem v našo modrost in konec koncev tudi v to, da smo zreli in da bomo pri tem vprašanju dali na stran, kdo je iz katere stranke, kdo je v koaliciji, kdo je v opoziciji, in bomo naredili odgovorno dejanje za Slovenijo.

V Slovenski ljudski stranki bomo, ko bo to prišlo na vrsto, podprli fiskalno pravilo. Očitno danes to ne bo mogoče, bomo pa konstruktivno sodelovali pri iskanju konsenza v parlamentu. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojenцев Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav, spoštovane poslanke in spoštovani poslanci ter vsi ostali prisotni!

Zapisati zlato fiskalno pravilo v najvišji pravni akt Republike Slovenije ali ne? Poslanska skupina DeSUS se je o tem že večkrat izrekla in od svojega mnenja ne odstopa. Podpiramo uvedbo fiskalnega pravila v Ustavo Republike Slovenije. Na čem temelji naša odločitev? Na dejstvu, da učinek dosedanjih prizadevanj za zajezitev posledic vsesplošne krize ni zadosten. Na dejstvu, da smo sprejeli fiskalni pakt, ki predvideva sprejetje pravila, ki ima zavezujočo naravo in je stalnega značaja. Na dejstvu, da je ta fiskalni pakt za nas zavezujoč, saj velja od prvega dne letošnjega leta. Na dejstvu, da je tudi Evropska komisija poudarila, da bi vključitev fiskalnega pravila v ustavo pomenila pomembno pozitivno sporočilo o zavezi Slovenije k fiskalni disciplini. Že res, da držijo navedbe, da niti fiskalni pakt niti Evropska unija ne narekuje, da mora biti fiskalno pravilo nujno zapisano v ustavi. Prav tako držijo navedbe, da imamo že danes fiskalno pravilo zarisano v naš pravni red v vladni uredbi, vendar so prejšnje vlade lastne omejitve sproti kršile. Poleg tega je vladno uredbno moč spreminjati na preveč preprost način. Ni zavezujoča v tolikšni meri kot bi bilo pravilo, zapisano v ustavi.

Zato v Poslanski skupini DeSUS menimo, da bi uvedba fiskalnega pravila v najvišji pravni akt, v ustavo, zagotovila večjo verjetnost spoštovanja proračunske discipline in odgovornega ravnanja z javnimi financami. Tako fiskalnega pravila, limita javnih izdatkov, ne bi bilo mogoče na hitro spreminjati in prilagajati trenutni politični opciji in razmeram. Tudi za zunanje opazovalce, s poudarkom na Evropski uniji in bonitetnih hišah, bi zapisano ustavno pravilo pomenilo odgovornejše ravnanje Republike Slovenije, kar ima lahko samo pozitivne učinke. Vendar pa v Poslanski skupini DeSUS opozarjamo, da osnovni namen fiskalnega pravila nikakor ne sme biti izogibanje referendumu, temveč zgolj in samo uravnoteženje javnih financ, makroekonomska stabilnost ter dolgoročna blaginja Republike Slovenije. Zavedamo se, da bi bil kljub zapisu v ustavo še vedno potreben napor za sprejetje posebnega izvedbenega zakona, ki bo podrobneje uredil to področje. V Poslanski skupini DeSUS spoštujemo v Državnem zboru leta 2011 soglasno sprejet Zakon o ratifikaciji Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji. Upamo in pričakujemo, da bo fiskalno pravilo čim prej vključeno v slovenski pravni red, v slovensko ustavo.

Glede na to, da je izražena večinska volja po zdravi in uspešni gospodarski politiki, po zdravi fiskalni politiki ter uravnoteženosti proračunov, in glede na dejstvo, da so se v letu mirovanja te tematike – danes mineva natanko eno leto od tega, ko smo v Državnem zboru potrdili začetek tega postopka in stališče strokovne komisije, o tem je govorila tudi gospa predsednica Ustavne komisije – okoliščine v naši državi bistveno spremenile, v Poslanski skupini DeSUS menimo, da bo treba razmisliti o primernosti samega besedila. V besedilo je vključena tudi zaveza uravnoteženja proračunov, vezana eksplicitno na leto 2015. Ker gre za tematiko izjemnega pomena, menimo, da bi bila za nadaljnje odločanje o samem ustavnem besedilu oziroma o njegovih morebitnih popravkih nujno potrebna predložitev finančnega stanja in novih izračunov na podlagi novih makroekonomskih izhodišč. Od tega je odvisno, ali lahko pričakujemo polno realizacijo fiskalnega pravila že v letu 2015 ali potrebujemo daljše prehodno obdobje.

V Poslanski skupini DeSUS pričakujemo od vseh, ki želijo naši državi, da čim prej izide iz krize in pusti za seboj vse slabo, kar so nam prinesla zadnja leta, da se določi ustrezen obseg in strukturo javne potrošnje ter zagotavljanje njene učinkovitosti, odgovorno ravnanje tudi danes. Vsi danes prisotni smo v službi ljudstva in naša dolžnost je stopiti skupaj in najti rešitev, ki bo zagotovila stabilen razvoj Republike Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi! Posebej lep pozdrav novi kolegici in novemu kolegu! Spoštovana državna sekretarka s sodelavci!

S 1. januarjem letos je začela veljati medvladna pogodba o fiskalnem paktu, natančneje Pogodba o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, ki jo je 2. marca lanskega leta podpisalo 25 držav članic evropske zveze. 19. aprila lanskega leta je omenjeno pogodbo ratificiral Državni zbor s 74 glasovi za, brez glasu proti, poslanka in poslanec Socialnih demokratov pa sta pritisnila kvorum. Predhodno je to pogodbo ratificiral Odbor za zunanjo politiko. Ko smo se pripravljali na sejo Odbora za zunanjo politiko, smo zahvaljujoč strokovnim službam povprašali Zakonodajno-pravno službo, ali je za ratifikacijo tega zakona dovolj navadna večina ali morda ustavna večina. Zakonodajno-pravna služba si je vzela kar nekaj dni časa in kratko odgovorila, da je treba iskati odgovor na to vprašanje na Ministrstvu za finance. Na seji Odbora za zunanjo politiko je takrat prisostvoval državni sekretar dr. Krušec in je kratko povedal, da je dovolj navadna večina. Ampak hvala bogu, Državni zbor je prispeval kar 74 glasov za ratifikacijo te pogodbe. Visoka podpora zakonu o ratifikaciji pogodbe je tudi visoka zaveza slovenske politike, da pogodbo spoštuje.

Nova Slovenija pogodbo brezkompromisno spoštuje, kar je dokazala že s podpisom koalicijske pogodbe, Pogodbe za Slovenijo 2012–2015, v kateri smo se zavezali, da bomo do leta 2015 uravnotežili javne finance. Žal nam ni bilo dano, da bi to tudi realizirali. Bili smo umaknjeni s poti k realizaciji tega cilja. Nova Slovenija pričakuje, da danes vsaka poslanska skupina jasno pove, ali pogodbo spoštuje ali ne. S fiskalnim paktom so se države podpisnice zavezale k javnofinančni disciplini. Najpozneje do 31. decembra 2013 morajo države podpisnice ta pakt prenesti v nacionalne zakonodaje z zavezujočimi in stalnimi določbami, zaželen je zapis v ustavo. Slovenija se je v zadnjem času znašla pod budnim očesom Evropske komisije in mednarodne javnosti zaradi visokega javnofinančnega primanjkljaja. Kot že rečeno je prejšnja vlada, katere zanesljivi del je bila Nova Slovenija, kot eno temeljnih nalog v koalicijsko pogodbo zapisala pogodbeno zavezo – uravnotežen proračun za leto 2015.

Zapis fiskalnega pravila v ustavo ni le zaveza, ki jo moramo izpolniti na podlagi pogodbe o fiskalnem paktu, temveč tudi izjemno pomemben in pozitiven signal, ki ga mora Slovenija v tem trenutku poslati mednarodni skupnosti in svetovnim finančnim trgov. Gre za sporočilo, da je uravnoteženost javnih financ pomembna vrednota, ki sodi v hierarhično

najvišji pravni akt, ki ga praktično ni mogoče kršiti. To bo tudi resen korak Slovenije v smeri tega, da svoje finančno stanje kot država zopet spravimo pod kontrolo in v okvir, ki ga gospodarstvo zmore. Na ta način bomo odprli prostor za gospodarski razvoj. So investitorji, ki še imajo namen – pa ne več dolgo – v Sloveniji odpreti podjetje, investirati v kakšno podjetje, ki že obstaja, ali se vključiti v dokapitalizacijo kakšne banke ter na tak način prispevati k zagonu našega gospodarstva. Vendar pa so vse tuje investicije pogojene z varnim poslovnim okoljem, ki ga mora zagotavljati država z ustreznim zakonodajnim okvirom in zagotavljanjem učinkovitega in doslednega izvajanja sprejete zakonodaje.

Predlog ustavne spremembe določa, da morajo biti prihodki in odhodki države, ki so zajeti v njenih proračunih, uravnoteženi oziroma da lahko znaša letni primanjkljaj največ do 0,5 % bruto domačega proizvoda. Ker ni realno pričakovati, da bi država vsako leto lahko imela popolnoma uravnotežen proračun, predlog spremembe 148. člena Ustave dopušča tudi izjeme. Ta izjema je vezana na pojem posebnih okoliščin. To so lahko nepredvideni dogodki, recimo naravne ali kakšne druge nesreče, kjer je treba zagotoviti sredstva za odpravo škod, pomoč ljudem in podobno. Druga posebna okoliščina je gospodarsko obdobje, kakršno je to, v katerem se nahajamo sedaj – gospodarska kriza. V tem času je prihodkov od državnega proračuna manj, hkrati pa mora država do neke mere spodbujati potrošnjo, da lahko pride do gospodarske rasti, in obenem ohranjati socialno državo. Prvi proračun, ki bo dosledno spoštoval to ustavno pravilo, je proračun za leto 2015.

Pri tem še vedno vztrajamo in od tega ne odstopamo. Treba je vložiti maksimalne napore, da se bo to realiziralo. V vmesnem času, v prehodnem obdobju je treba vsakokratno vlado zavezati, da mora predlagati proračune na takšen način, da bo v proračunskem letu 2015 to ustavno določilo mogoče dosledno izvajati. Prehodno obdobje je glede na sedanje gospodarske razmere in glede na obstoječi primanjkljaj v javnih financah potrebno in smiselno. O tem, kako bomo dosegli uravnotežene javne finance, fiskalno pravilo ne govori. Možnosti za uravnoteženost proračuna so različne – s povečanjem prihodkovne strani ali z zmanjševanjem odhodkovne ali kombinacije obeh možnosti. To je stvar ekonomskih politik vsakokratne vlade. V tem trenutku je najbolj bistveno, da storimo hitre in odločne korake za dosego uravnoteženega proračuna in na ta način ponovno vzpostavimo prepotrebno zaupanje mednarodne javnosti in finančnih trgov.

Gospo in gospodje, danes vsi vemo, da štejejo le dejanja. Retorika je premalo, retorika ni nič, čas pa ni naš zaveznik. Res pa je, da je čas denar. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jani Möderndorfer bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

JANI MÖDERNDORFER (PS PS): "V Pozitivni Sloveniji podpiramo ratifikacijo tega sporazuma, a hkrati opozarjamo Vlado Republike Slovenije, da naj pri vnosu določb te pogodbe v naš pravni red ne hiti. Pogodba v drugem odstavku 3. člena določa, da morajo biti pravni redi držav pogodbenic ustrezno modificirani eno leto po uveljavitvi te pogodbe, kar pomeni, da je prvi možen datum veljavnosti pogodb s 1. 1. 2014. Glede na probleme z ratifikacijo te pogodbe na Češkem in Irskem tudi ta datum postaja vse bolj vprašljiv. Vsekakor se strinjamo, da Slovenija na javnofinančnem področju potrebuje več discipline, vendar morajo biti predlagane rešitve preiščene in ne zgolj sredstvo za preprečevanje referendumov, kar je očitno prva prioriteta te vlade." Tako sem bral eno leto nazaj, ko smo ratificirali pogodbo v tem parlamentu. Takrat je Pozitivna Slovenija zelo jasno opredelila, kakšen odnos ima do fiskalnega pravila.

Moram reči, da nas v Pozitivni Sloveniji izredno veseli, da smo v zadnjih dveh dneh vse politične stranke, ne glede na svetovni nazor, politični program in prepričanja, ki jih imamo, dosegle dogovor, da bomo danes pripeljali vsaj to točko dnevnega reda do tiste mere, da bomo naredili prekinitve skupaj z dogovorom zato, da se bomo lahko dogovorili, kako v resnici zapisati fiskalno pravilo v ustavo – takšno kot jo predlaga Ustavna komisija danes ali takšno kot bo skupni dogovor dvotretjinske večine v tem parlamentu. Upam, da bo še večja na podlagi realnih podatkov, ki jih bo v tej skupini, v tem državnem zboru predstavilo Ministrstvo za finance, in da bo opravljena tudi resna diskusija. Opozoriti moram na dvoje. Danes smo slišali kar nekaj besed o tem že v predstavitvi poslanskih skupin in jih bomo verjetno do konca še nekaj. Strinjam se s tem, kar je rekel gospod Bogovič, da je kar nekaj lahko odvisno od tega pravila, tudi to, ali bomo dobili denarna sredstva pod bolj ugodnimi krediti oziroma bolj ugodnimi obrestmi ali ne. To je res, vendar pa se vsi skupaj v tem državnem zboru lahko strinjamo z enim dejstvom – fiskalno pravilo ni nikakršen ukrep. Na podlagi fiskalnega pravila ni možnosti spodbujati gospodarstva in to je tisto, kar je večni problem diskusije in pogleda na to. Je pa dejstvo, to smo se dogovorili, da se v resnici vse politične stranke v parlamentu strinjamo, da gre fiskalno pravilo, če je pravilno zapisano, lahko v ustavo.

Zato danes pričakujem naslednjo stvar – predvsem treznost zato, da v nadaljevanju z javnimi razpravami ne bomo ogrozili dogovora, ki ga bomo v nadaljevanju čim prej zaključili. Verjamem, da bo dogovor veljal, da bomo že v maju mesecu, v nadaljevanju te seje, lahko prišli do tiste točke, ko se bomo lahko skupaj dogovorili, kako bo postopek zapisa fiskalnega pravila šel v ustavo in da bo ustrezen za vse. To

je tisto, kar pomeni, da naj ne bi držali fige v žepu, kot je bilo nekajkrat slišati v zadnjih dveh dneh. Ta prastrah, ki se večno odvija v parlamentu, da gre zgolj in samo za špekulacije – verjamem, da nikomur v tej dvorani ni do tega. Prepričan sem, da je dogovor o tem fiskalnem pravilu tisti dogovor, ki bo pripeljal do te točke, da bomo za trenutek pozabili, kdo prihaja iz katere stranke.

Zato bo Pozitivna Slovenija delovala v tem smislu, kot smo začeli s fiskalnim pravilom, z napovedjo lanskega leta – tisto, ko smo rekli, da si je treba vzeti vsaj še toliko časa, da bomo lahko vsi prepričani, da je to prava rešitev, da bomo na podlagi pravih števil in pravih dejstev lahko prišli do prave odločitve. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jože Tanko bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Ob tako pomembni temi kot je dogovor o vpisu fiskalnega pravila v ustavo bi pričakovali, da bi bila tu prisotna tudi predsednica Vlade. Nenazadnje si je ta dva dni vzela veliko časa za pogovore s poslanskimi skupinami, ni pa si vzela časa za to, da bi bila na plenarni seji Državnega zbora in poslušala stališča poslanskih skupin. To razpravo je spustila na relativno nizko raven. To je le še en slab signal, ki ga slovenska politika po trimesečnem odstavljanju Janeza Janše in po postavitvi vlade Alenke Bratušek pošilja v mednarodno okolje. Finančni trgi so se na dogajanja in izjave nove predsednice in nekaterih ministrov odzvali racionalno in zaupanje v našo državo in njene podsisteme je nenadno strmoglavilo. Posledice so deloma že hude, še hujše pa bodo, če se bo to nezaupanje do nove oblastne politične strukture nadaljevalo in bo trajalo dlje časa. Z ozirom na to, da vlada Alenke Bratušek nima še nobenega programa, upanja, da bo delo te vlade konsistentno, ni. Za nekatere sedanje koalicijske partnerje se je večji del njihovega programa uresničil že s padcem Janeza Janše. Izjave predstavnikov nove oblasti, ki so napovedovali spremembo politik in konceptov na področju proračuna in javnih podsistemov, ter njihove javne ocene, da je sledenje evropski smeri varčevanja napaka, so stresle mnoge, ki nas spremljajo, ocenjujejo ali z nami poslušajo. Samo nekaj stavkov predsednice Vlade Alenke Bratušek je stroške finančnih virov, od katerih je neposredno odvisno delovanje države, pognalo že do meje komaj še sprejemljivega in vzdržnega.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ocenjujemo, da je zapis fiskalnega pravila v ustavo ta trenutek edino močno sporočilo, ki ga še lahko pošljemo budnemu in kritičnemu zunanjemu okolju. Po uspehih Janševe vlade na javnofinančnem področju pri zaključitvi reform trga dela in pokojninskega sistema ter izboljšav pri

upravljanju bank in državnega premoženja so se tedaj trendi stroškov slovenskega zadolževanja obrnili močno v pozitivno smer. Ampak le nekaj stavkov, nekaj malega nerodnosti in neprevidnosti ob nastajanju nove vlade in koalicije je bilo dovolj, da se je vse postavilo na glavo in da je stroške pridobivanja likvidnih sredstev iz tujih virov pognalo izredno visoko. Zapis fiskalnega pravila v ustavo je najverjetneje še edino udarno orodje, ki lahko pomembno spremeni neugodne trende za začasno sposojene virov, seveda le, če bo temu sledilo trdo, k pravim evropskim ciljem usmerjeno delo Vlade, sicer bo tudi ta korak izzvenel v prazno. Ob tem priporočamo Vladi, predsednici in ministrom, da se v prihodnje vzdržijo kakršnihkoli izjav, ki bi kazale na razhajanja koalicijskih strank pri pomembnih družbenih vprašanjih ali polemizirale z evropskimi pričakovanji. Mnogo bolj kot znebiti se Janše je za vas in nas pomembno, da boste kredibilni doma in zunaj, da boste pravični, da se ne boste hvalili, medsebojno tekmovali z leporečjem, ampak začeli predvsem resno delati. Delati po programu, ne na pamet, in ne po željah posamičnih lobističnih struj. Za to je potreben program. Ta je potreben vam in tudi nam vsem.

Prejšnja Janševa vlada se je ob prevzemu vlade Boruta Pahorja znašla v zelo težki situaciji, ko se je morala soočiti s padanjem bruto družbenega produkta, ko je poskušala s sprejetjem ukrepov za zagon gospodarstva zaježiti padanje gospodarske rasti, pri čemer je morala istočasno zmanjševati še ogromen proračunski primanjkljaj. Ob tem se je soočala še z velikim številom propadov podjetij, tudi nekdanj cvetočih blagovnih znamk. Šlo je večinoma za ukradena podjetja, ki so med brezposelne pognala desetisoče. Prizadevanja Janševe vlade za stabilizacijo in uravnoteženje javnih financ so bila iskrena. Ni jih zaustavilo niti odklonilno javno mnenje, bogato sponzorirano s stališči do tedaj privilegiranih lobističnih omrežij, niti očitno in trdo nasprotovanje tedanje politične opozicije Pozitivne Slovenije in Socialnih demokratov, ki sta z nerealnimi izjavami še podžigali pričakovanja ljudi. Niso jih zaustavile niti blokade Državnega sveta in sindikatov, ki so na vsak način več temeljnih aktov poskušali zaustaviti z veti in referendumi. V veliko pomoč državi so bile odločitve Ustavnega sodišča, ki je kljub pritiskom razsodilo v prid razumnega nadaljevanja evropske poti. Prav je, da se ustavnim sodnikom zahvalimo za njihove odločitve, ki so jih sprejemali ob velikih javnih pritiskih.

Kljub vsem tem oviram in kljub kratkemu, le enoletnemu mandatu, ki so ga najmanj polovico časa obremenjevale sistemske blokade sindikatov, civilne družbe, opozicije, Državnega sveta, je Janševa vlada uspela pripraviti in realizirati 4 ključne projekte 4-letnega mandata na področju javnih financ, bančnega sistema, upravljanja z državnim premoženjem ter mimogrede izboljšala še mnoge druge akte.

Sprejeta sta bila zakona o tako imenovani slabi banki in Slovenskem državnem holdingu ter, kot rečeno, pokojninska in delovnopravna reforma, varčevalno naravnana proračuna za leti 2013 in 2014, pri čemer se je proračunski primanjkljaj skoraj prepolovil. Ob tem lahko omenimo še Zakon za uravnoteženje javnih financ ter številne druge administrativne poenostavitve in pocenitve.

Marca letos se je zaključil enoletni mandat Janševe vlade, ki je postavila trdne temelje finančni sanaciji države. Izmed tako imenovanih velikih projektov je ostal nezaključen le še zapis fiskalnega pravila v ustavo. Tudi za ta projekt je Janševa vlada imela ambicijo, da bi se ga čim prej zapisalo v ustavo, in to je bilo tudi skladno s stališči vseh predsednikov parlamentarnih strank v prehodnem obdobju, ko še ni bilo vlade po izrednih volitvah. Po postavitvi Janševe vlade pa so se tudi pri tem projektu pojavile podobne ovire kot pri vseh prej naštetih, a kljub vsemu uspešno izpeljanih projektih. Naleteli smo na upor opozicije, najbrž podprt z interesi tajkunov, vpetih v razna omrežja, zaradi česar imajo tajkuni izjemno nepregleden in privilegiran dostop do javnih virov in zaradi česar smo tudi zabredli tako globoko na področju javnih financ, javnih razpisov, bančnega sistema in upravljanja z državnim premoženjem. Na vseh teh področjih še vedno izginja javni denar in vse to je še vedno zapakirano v tako imenovani nacionalni interes. Vprašamo se lahko, za čigav javni interes gre, komu je v interesu, da se vse to dogaja s to znamenito parolo. Državljanom, ki so najbolj priročni za zagotavljanje sredstev za dokapitalizacije, zagotovo ne.

Zdi se, da gre pri nacionalnem interesu predvsem za privilegij do kraje, ki je postala nacionalni šport. Da je problem še večji, je v vseh teh primerih skoraj povsem odpovedala pravna država. Tem "maherjem", ki so okradli ali ukradli podjetja, okradli delavce, pokradli banke, prenesli denar na Ciper ali v druge oaze, se ne zgodi nič, nikoli ni dovolj dokazov. Ob tem se z neverjetno vztrajnostjo preganja drobne prekrškarje in nekatere, proti katerim so sproženi postopki brez argumentiranih dokazov, in za postopek zadostuje že podtaknjena domneva, da naj bi se nekje nekaj domnevno sumljivega zgodilo. Zaradi tega že nekaj let spremljamo burleske po sodiščih, in to vse samo zato, da bi se javna pozornost odmaknila od pravih lumparij.

Zapis fiskalnega pravila v ustavo bo od vsakokratne oblasti zahteval veliko naporov, da bo pripravila izravnane proračuna. Zaradi tega bo treba še dodatno preveriti javne finance, čistiti nepotrebne stroške, izvesti nadaljnje racionalizacije, za 30 ali več odstotkov izboljšati učinkovitost javnega denarja. Treba bo izboljšati in poenostaviti zakonodajo s področja javnega naročanja in predvsem izboljšati nadzor nad javnimi naročili, izboljšati insolvenčno zakonodajo, izvesti reformo neučinkovitega

sodnega sistema itd. Nad vpisom fiskalnega pravila v ustavo niso navdušeni v tistih sredinah, ki so pripravljene in navajene živeti nad zmožnostmi in ki pričakujejo, da bo to vedno plačal nekdo namesto njih. S tako prakso je treba prekiniti, in to čim prej. S tem bi že morali prekiniti. Janševa vlada si je upala, ko je bila na oblasti, ugrizniti v to kislno jabolko. Če bi dogovori držali, bi to pravilo bilo že pred enim letom zapisano v ustavo, vendar sta tedanji opozicijski stranki Pozitivna Slovenija in Socialni demokrati deloma odtegnili podporo. Nekateri so nasprotovali temu vpisu, zaradi česar ni bilo več zadostne podpore za vpis te prepotrebne spremembe v ustavo. Z vsakim dnem, ko odlašamo s tem, je bližje leto 2015 in z vsakim dnem ne storimo dovolj, da bi imeli takrat oziroma od takrat naprej uravnotežene javne finance.

Zdaj smo pred dejstvom. Treba se je dokončno odločiti, ali smo politiki za uravnoteženje javnih financ ali nismo. Časa za pomišljanje ni več. Če tega trenutka ne bomo izkoristili, bo sporočilo slabo in se nam slabo piše. Vsaka preložitve bo sprožila sume pri zunanjih evalvatorjih. Otežena bo vsaka interpretacija oblasti finančnim institucijam in trgov, če fiskalno pravilo ne bo sprejeto, pa sledi polom. Predlagatelji izredne seje pričakujemo odgovornost politikov do države in razsodnost aktualne politike. Lobiji ali drugi parcialni interesi so mnogo manj pomembni od države in usode njenih državljanov. Smo v situaciji, ko se moramo odločiti, ali spremembo ustave sprejmemo ali je ne sprejmemo ali pa pustimo, da bo ugasnila sama po sebi z iztekom mandata.

V poslanski skupini smo mnenja, da zadnja možnost ne pride v poštev in da se moramo odločiti, ali želimo z državo upravljati odgovorno, organizirati delovanje sistemov in podsistemov v skladu z možnostmi, ki smo jih sposobni razvijati in financirati sami, ali pa nadaljevati s politiko prekomernih zadolževanj in prenašanjem bremen na prihodnje generacije. Če se fiskalno pravilo ne sprejme, bo zunanjemu okolju dan zelo slab signal. Prav tako ne bo veliko boljši, če bomo odlašali s sprejetjem, kajti to bo znak, da se ne misli resno. Po našem mnenju je edini primeren odziv takojšnje sprejetje in zapis fiskalnega pravila v ustavo. To je edino, kar bodo finančni trgi in vlagatelji razumeli.

Danes zjutraj smo ponovno obravnavali vpis fiskalnega pravila v ustavo tudi v poslanski skupini. Tak je bil včerajšnji dogovor in ob tem smo sprejeli štiri sklepe. S prvim pozdravljamo ugotovitev predsednice Vlade Alenke Bratušek o načelni podpori vseh poslanskih skupin zapisu fiskalnega pravila v Ustavo Republike Slovenije. Drugi sklep je, da Poslanska skupina SDS podpira nadaljevanje konsolidacije javnih financ in sanacijo bančnega sistema ter boljše, učinkovitejše in preglednejše upravljanje z državnim premoženjem. Tretji sklep, Poslanska

skupina SDS ugotavlja, da je čimprejšnji vpis fiskalnega pravila v ustavo eden najpomembnejših ukrepov za izboljšanje ugleda in položaja države na domačem in tujih finančnih trgih in pri mednarodnih institucijah. Četrty sklep, Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke ugotavlja, da ni utemeljenih razlogov za preložitve razprave in odločanja o vpisu fiskalnega pravila v ustavo. Dilema implementacije v letu 2015 je umetno ustvarjena, ker predlagana sprememba ustave omogoča prilagoditev primanjkljaja oziroma presežka proračuna razmeram v srednjeročnem obdobju. To so bili sklepi poslanske skupine.

Na današnjem popoldanskem sestanku predsednikov parlamentarnih strank in vodij poslanskih skupin je bila večina strank mnenja, da je treba razpravo poslancev in odločanje danes prekiniti in ju nadaljevati po pridobitvi podrobnejših izračunov glede pomena vnosa fiskalnega pravila v ustavo. V poslanski skupini ocenjujemo, da je pridobitev podrobnejših izračunov nepotrebna, saj je predlagana določba ustavnih spremembe jasna, nedvoumna in dovolj fleksibilna tudi za nepredvidene situacije. Razumemo pa, da danes še ni zadostne večine za sprejetje te ustavne določbe, zato predlogu za prekinitev razprave in odločanja ne bomo nasprotovali. Ne strinjamo se z vračanjem gradiva na Ustavno komisijo, ker za to ni nobenih potreb in ker za to ni nobenih poslovnihskih oziroma procesnih podlag. Nekatere izjave po današnjem popoldanskem sestanku glede soglasja na tem področju niso korektne. Vračanju na Ustavno komisijo izrecno nasprotujemo.

Pred slabim mesecem ste z izglasovanjem vlade Alenke Bratušek uspešno izpeljali tudi zamenjavo opozicije. Slovenska demokratska stranka je sedaj največja opozicijska stranka in ima drugačno stališče do vpisa fiskalnega pravila v ustavo kot prejšnja največja opozicijska stranka. Zaradi konstruktivnosti Slovenske demokratske stranke ima vlada Alenke Bratušek sedaj precej lahko delo in predlagam vam, da izkoristite ponujeno priložnost. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Zlato fiskalno pravilo se je kot zaveza k reševanju vse bolj težke javnofinančne situacije, ki je v velikem obsegu v Grčiji, Španiji, kasneje tudi v Cipru, pojavilo kot del odgovora, skupaj z drugimi mehanizmi in vzvodi, zabeleženimi v tako imenovanem fiskalnem paktu. Z zavezo in varovalom, da se prepreči domino efekt po drugih članicah Evropske unije se je z ratifikacijo pakta Slovenija zavezala, da bo spoštovala

določbe in tvorno sodelovala pri implementaciji mehanizmov, ki bodo pripomogli k stabilizaciji vse bolj šepajočega javnofinančnega stanja na ravni posameznih držav članic ter posledično celotnega evropskega prostora. Uveljavitev fiskalnega pravila kot tako imenovanega cilja izravnanih proračunov držav članic smo Socialni demokrati pozdravili kot dober cilj, ki poleg rezultata izravnanih proračunov države terjaja tudi odgovore na vprašanja, pod kakšnimi pogoji, s katerimi mehanizmi in v kakšnem časovnem intervalu je ta cilj mogoče doseči. Zdi se, da jedro različnih interpretacij tako politike kot stroke tiči ravno v preprosti logiki, kaj fiskalno pravilo je. Socialni demokrati menimo, da je fiskalno pravilo v prvi vrsti cilj vzpostavitve zdravih javnih financ na srednji rok in ne neposreden mehanizem, kako do zdravih javnih financ priti.

Če poenostavim, spoštovani, želimo si zdrave javne finance oziroma zlato fiskalno pravilo, izravnane državne proračune, vendar preden zlato fiskalno pravilo sprejmemo, moramo vedeti, v kakšnem stanju je bolnik in predvsem kdaj lahko glede na stanje pričakujemo njegovo ozdravitev. Potrebujemo jasne odgovore na vprašanja, ki nam bodo dali sliko o tem, v kakšnem stanju so in bodo slovenske javne finance. Ob upoštevanju trenutnih in možnih prihajajočih gospodarskih razmer na srednji rok lahko dosežemo samo tako imenovane izravnane državne proračune. Socialni demokrati smo tokom razprave ves čas opozarjali, da se v nasprotnem primeru lahko zgodi, da zdravilo postane strup, in da smo namesto stabilnosti in rasti lahko priča katastrofalnim posledicam, tako imenovanemu poslabšanju finančnih, gospodarskih, in predvsem za nas Socialne demokrate, socialnih razmer. Že takrat, ko se je politični vrh zedinjal, da je zlato fiskalno pravilo sprejemljivo in potrebno, smo Socialni demokrati poudarjali, da je izvedbeni zakon tista materija oziroma orodje, kako do realizacije tega pravila priti. Temu, moram vam povedati, je prikimala tudi strokovna javnost.

Po včerajšnjem sestanku parlamentarnih strank pri predsednici Vlade je bilo razumevanje tega moč zaznati v vseh poslanskih skupinah, razen v zdaj največji opozicijski. Bojazni, ki jo izražajo predlagatelji seje, da bo nesprejetje fiskalnega pravila močan negativen signal mednarodni skupnosti, Socialni demokrati pritrjujemo, vendar pravimo, da si vzemimo vsaj toliko časa, da se ponovno prevetri novonastalo finančno in gospodarsko situacijo v Sloveniji in da še enkrat naredimo oziroma da sploh naredimo projekcije uveljavitve fiskalnega pravila v različnih časovnih intervalih in mehanizme, kako do realizacije fiskalnega pravila priti brez nepopravljivih posledic. V luči tega menimo, da zadnje besedilo ustavnega zakona skriva mnogo nejasnosti, predvsem kar se tiče izvedbe zlatega fiskalnega pravila do leta 2015. Finančni analitiki opozarjajo, da je velika

verjetnost, da je napoved izravnanih proračunov za leto 2015 nerealna, s tem da ne bo ogroženo ravno jedro fiskalnega pakta – zagotoviti stabilnost javnih financ. Smo pred zapleteno situacijo. Danes glasovati o vnosu zlatega fiskalnega pravila, brez odgovorov na najpomembnejše vprašanje, kako in kdaj in s kakšnimi mehanizmi do fiskalnega pravila priti, s tem da na kocko ne dajemo blaginje ljudi, ali pripraviti besedilo ustavnega zakona po vzoru, da bo ta res služil stabilnosti javnih financ ter s tem rasti, bi bilo neodgovorno.

Stabilnost in rast sta verjetno srž programa vseh strank in tudi vizija Socialnih demokratov. Ne želim, da slednje izven kot promocija volilne kampanje, vendar je v luči razumevanja fiskalnega pravila pomembno, da fiskalno pravilo resnično predstavimo kot rezultat vseh koordiniranih ukrepov, ki gredo v smeri javnofinančne konsolidacije, a – pomembno – brez posledic, ki bi dodatno razžirale socialno državo. Ne želim se, spoštovani, obregnuti ob te ali one ukrepe prejšnje ali vseh predhodnih vlad, ki so krive za stanje, v katerem je Slovenija danes, vendar se moramo iz preteklih ravnanj nekaj naučiti. Trenutno stanje slovenskih javnih financ, slabih gospodarskih razmer in vseh projekcij kaže, da tako imenovana varčevalna politika, kot smo jo videli v zadnjem letu, ni pravi odgovor na soočenje s krizo. Temu so jasno pritrdile tudi številne mednarodne inštitucije.

Kriza, dragi moji, je najbolj prizadela prav tiste, ki potrebujejo in so upravičeni do države, ki jih z varčevalnimi ukrepi ne bo tiščala na dno, temveč jim bo pomagala in ustvarila pogoje do te mere, da si bodo lahko zagotovili dostojno življenje. Temu po mnenju Socialnih demokratov služi socialna država. To je temelj stabilnosti in rasti. Zato poudarjamo, da fiskalno pravilo samo po sebi, brez ustreznih mehanizmov ter časa njegove realizacije, ni enoznačno pravi odgovor, kako naj zgradimo ta socialni temelj. To so pokazale tudi izkušnje marsikaterih držav, ko so fiskalno pravilo sprejele, na primer Italije in Španije. Žal danes ne moremo in zmotno bi bilo govoriti, koliko fiskalnega pravila si želimo. Fiskalno pravilo je ali pa ga ni.

Trdim, da ga v Sloveniji imamo s tem, ko smo ratificirali mednarodno pogodbo, saj smo po ustavi dolžni spoštovati določbe le-te. Ne pravim pa, da ga v luči tega ni treba implementirati v slovensko zakonodajo. Ampak to je vprašanje za pravnike. Ne mislim prilivati olja na ogenj tistih, ki se spotikajo ob proceduralna vprašanja, kdaj in kako lahko besedilo ustavnega zakona vrnemo v ponovno presojo. Politika ima danes možnost, da mednarodni skupnosti, predvsem pa državljanom in državljanom ponovno dokaže, da zna takrat, ko se gre za Slovenijo, delovati državotvorno. Da znamo, smo dokazali tudi v prejšnjem mandatu oziroma v prejšnji vladi, ko smo sprejemali pokojninsko reformo, reformo trga dela, tudi proračun in še bi lahko našteval.

Ljudje prevečkrat in mnogokrat poslušajo o večinah, ki so potrebne za sprejetje tega ali onega zakona, ratifikacije, zaveze in še bi lahko našteval. Sprememba ustave, spoštovani, terja dvotretjinsko, največjo večino. Če povem to drugače, pomeni večino, ki presega delitve na opozicijo in koalicijo.

Danes je čas, da pokažemo, da je temu tako in da je vprašanje fiskalnega pakta, v katerem se skriva fiskalno pravilo, vprašanje, pri katerem si ne smemo dovoliti niti kančka političnih špekulacij. Socialni demokrati menimo, da mora biti temu tako še posebej pri vprašanju javnofinančne konsolidacije in stabilnosti. Če bi menili, da lahko danes glasujemo o vnosu fiskalnega pravila v besedilu kot je zapisano, bi to storili. Vendar, če bi danes glasovali, ne glede na to, kakšen bo izid, smo, dragi moji, izgubili vsi. Politično izsiljene rešitve o tako pomembnem vprašanju nimajo posledic samo za to ali ono vlado, za politike na kratek ali daljši rok. Posledice takih ravnanj bo nosil sleherni državljan in državljanica Republike Slovenije. Zato si vzemimo čas in v maju skupaj izpeljimo pametno odločitev, ki bo koristna predvsem za naše državljanke in državljanje. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, na podlagi prvega odstavka 73. člena Poslovnika Državnega zbora v skladu z dogovorom na današnjem posvetu prekinjam 1. točko dnevnega reda in 32. izredno sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali v torek, 7. maja 2013. Hvala.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 11. APRILA 2013 OB 16.34 IN SE JE NADALJEVALA 7. MAJA 2013 OB 15.32.)

PRESEDNIK JANKO VEBER: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 32. izredne seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne moreta udeležiti naslednja poslanca: gospod Samo Bevk in mag. Andrej Šircelj. Vse ostale lepo pozdravljam.

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga Ustavnega zakona o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije.

Postopkovno gospod Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI MÖDERNDORFER (PS PS): Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci!

V skladu z dogovorom, ki smo ga skupaj opravili že pred začetkom te seje, na podlagi poslovnika postopkovno predlagam, da se sejo prekine in se pridobi mnenje Vlade glede postopka oziroma vnosa fiskalnega pravila v

ustavo. Istočasno s tem tudi predlagam, da poleg tega mnenja Vlada pripravi tudi potrebne elemente izvedbenega zakona zato, da bomo imeli bistveno bolj jasno sliko, o čem se pogovarjamo, ko sprejemamo takšno spremembo ustave. Predlagam, da čas, ko bo Vlada pripravljala to mnenje, izkoristimo za vse potrebne dogovore, da se dogovorimo o tistem, kar je že od samega političnega vrha, od nedelje, ves čas odprto, da storimo ta korak, ki je najbolj koristen za celo državo, ne glede na politično barvo, ki jo danes v Državnem zboru imamo. Prepričan sem, da lahko s skupnim jezikom dosežemo tisto, kar je najbolj nujno potrebno glede na to, da smo danes v situaciji, ko ima praktično vsaka poslanska skupina svoj pogled na to, kaj pomeni, če bi bilo takšno fiskalno pravilo, o katerem razpravljamo, danes vneseno v ustavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Ker gre za postopkovni predlog, o njem ni možno niti razpravljati niti obrazložiti glasu, zato prehajamo na odločanje. Prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo o postopkovnem predlogu. / oglašanje iz dvorane/ Ne dela? Prekinjam glasovanje. Lahko še enkrat preverite? Je v redu? Lahko ponovimo glasovanje?

Ponovno prehajamo na glasovanje o postopkovnem predlogu.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 29.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 29.)

Ugotavljam, da je postopkovni predlog sprejet.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda in 32. izredno sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali naslednji dan po zaključku 14. redne seje Državnega zbora. Hvala in na svidenje na nadaljevanju!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 7. MAJA 2013 OB 15.37 IN SE JE NADALJEVALA 24. MAJA 2013 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 32. izredne seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne moreta udeležiti gospod Bojan Starman in gospod Roberto Battelli. Vse ostale prisotne lepo pozdravljam.

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga Ustavnega zakona o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije.

Naj spomnim, da smo 11. aprila 2013 v okviru 32. izredne seje pri tej točki že opravili dopolnilno obrazložitev predlagatelja, predstavitev mnenja Vlade ter predstavitev stališč poslanskih skupin. Danes prehajamo na

razpravo o prvem in drugem razdelku predloga ustavnega zakona. Preden dam besedo poslankam in poslancem, sprašujem, če želi besedo predsednica Vlade.

Besedo dajem mag. Alenki Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Lep pozdrav vsem! Spoštovani poslanke in poslanci!

V Sloveniji ni več časa za politična preigravanja in blokade. Teh je bilo v zadnjih letih bistveno preveč, zato smo danes tukaj, kjer smo. Odločitev, da predlagam, da podprete predlog, ki je danes pred vami, ni bila lahka. Predvsem moja odločitev, to predlagati svojim kolegicam in kolegom, ni bila lahka. Veliko sem in smo v preteklosti govorili o fiskalnem pravilu, tudi, ko sem še sedela med vami v teh poslanskih klopeh. Dejstvo je, da je tudi Pozitivna Slovenija podprla začetek postopka za spremembo ustave, in dejstvo je, da je edina stvar, ki nas je vedno motila, prevelika hitrost konsolidacije. Ko sem prevzemala funkcijo predsednice Vlade, sem obljubila, da bom delovala v dobro ljudi in države. Ta poteza, ki jo bomo in boste naredili danes, gre točno v tej smeri. Gre za odgovorno dejanje, ki presega logiko strankarskih interesov, in to pri vseh, ne samo pri nekaterih ali pa samo pri eni stranki.

Že večkrat sem pred vami povedala, da moramo stvari v Sloveniji spraviti v red zaradi sebe in ne zaradi Bruslja, in to bi rada jasno in glasno danes še enkrat povedala. To, kar delamo in dela naša in moja vlada, delamo zaradi nas samih in ne zaradi zahtev kogarkoli iz tujine. Je pa dejstvo, da se je Vlada v svojem mnenju, ki ga imate tudi pred seboj, zavezala, da bo na podlagi te odločitve pripravila nov predlog izvedbenega zakona, ki bo uredil vse potrebne rešitve, predvsem pa določil implementacijo oziroma način izvajanja fiskalnega pravila. To je način, kako se v okviru proračunskega načrtovanja doseže spoštovanje pravila srednjeročne uravnoveženosti prihodkov in odhodkov.

Na koncu dovolite, da se vsem vam, predvsem pa slovenski javnosti, zavežem povedati, da bo Slovenija ostala solidarna in socialna država, ker tudi to piše v naši ustavi. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala predsednici Vlade.

Nadaljujemo z razpravo. Besedo dajem gospodu Janiju Möderndorferju.

JANI MÖDERNDORFER (PS PS): Spoštovani poslanke in poslanci, predsednica Vlade, ministri in ministrice!

Tisto, kar je danes pomembno, je to, da slovenski javnosti pred odločitvijo zelo jasno razložimo, kaj sploh sprejemamo. Preden se bom lotil tega vprašanja je treba povedati tudi to, da je bilo že včeraj kar nekaj špekulacij glede dejstva, kdo se je kdaj, kje odločil in kdo je šel v Bruselj po nasvet oziroma je dobil tam sporočilo,

kaj mora narediti. Naj vam povem, da se je poslanska skupina o tem odločala pred Brusljem, v torek, ne v sredo, tako da ne bo razmišljanj v kakšno drugo smer. Vendar to ne spremeni dejstva. Vprašanja so odprta in zelo jasna: Kaj sploh sprejemamo? Na eni strani imamo skupino ljudi oziroma tabor ali stran, ki je prepričana, da je vnos fiskalnega pravila v ustavo popolnoma nepotreben, saj smo s potrditvijo in ratifikacijo mednarodne pogodbe uresničili tisto, čemur sta se predhodni vladi oziroma predsednika vlad zavezala. Naj ne pozabim, da je druga stran, ki je prepričana, da vnos fiskalnega pravila v ustavo zagovarja edino in zveličavno potezo, edino pravilno dejanje, kajti edino s tem bomo lahko rešili slovensko državo, lahko s naslednjimi koraki zelo zmotna.

V Pozitivni Sloveniji smo se zelo veliko pogovarjali o tem, kaj pomeni vnos fiskalnega pravila z letnico 2015. Po posvetih s strokovnjaki, z razlago Vlade, ki je podala svoje zelo jasno mnenje, in na podlagi stališč, ki smo jih oblikovali znotraj stranke in poslanske skupine, smo se odločili, da podpremo vnos fiskalnega pravila v ustavo z enim samim dejstvom: samo fiskalno pravilo ne pomeni popolnoma ničesar, če ne bo izvedbenega zakona. Izvedbeni zakon bo šele tisti, ki bo narekoval merila in kriterije, kako bomo prišli do uravnoveženja javnih financ. To govorijo vsi trije akterji – Vlada, strokovnjaki in tisti, ki so in smo zagovorniki, da je v končni fazi treba uresničiti cilj, ki je skupen vsem akterjem v tej dvorani. To je, da smo za to, da se javne finance v državi uravnovežijo. To je bistvo, vprašanje je samo še, kako do tega priti.

V Pozitivni Sloveniji smo se odločili, da to podpremo tudi zato, ker je veliko strahu in trepetanja pred fiskalnim pravilom – kaj to pomeni z vidika varčevanja, vidika načina življenja, kvalitete življenja v državi. Že včeraj nas je pospremil nagovor enega od predstavnikov sindikatov, ki je zelo jasno povedal, da to pomeni minus 30 %, minus 50 % – niti ne bom našteval česa vsega, saj vam je vse skupaj znano. Govorim o pokojninah, govorim o plačah, govorim o stroških. Ne pomeni tega in na to Pozitivna Slovenija nikoli in nikdar ne bo pristala, vsaj ne na tak način, da se nekaj preprosto samo odreže.

Govorimo o tem, da je treba srednjeročno uravnovežiti javne finance, kar pomeni, da to razumemo tako, da s formulo, ki je postavljena, in z izvedbenim zakonom to dosežemo v nekem doglednem času 5, 8 let, in postavimo tudi izjeme, kdaj se je treba še naprej zadolževati, še posebej takrat, ko govorimo o tem, da bo treba vračati tisto, za kar se je Slovenija v preteklosti, v zadnjih 20 letih, zadolžila. Za to je treba narediti več, ne samo to, da se vnese fiskalno pravilo. S fiskalnim pravilom v prvi vrsti vnašamo samo eno – politično stabilnost in prekinitvev diskusije o tem, ali je treba uravnovežiti javne finance ali ne. Da končamo to diskusijo in se posvetimo drugemu

delu, ki je najbolj pomemben – zagon gospodarske rasti, sanacija bank, in kar je najbolj pomembno, da pridemo ven iz te krize.

Zato bomo, verjamem, poslanci in poslanke Pozitivne Slovenije in jaz osebno podprli vnos fiskalnega pravila v ustavo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

V nadaljevanju dajem besedo gospe Romani Tomc.

ROMANA TOMC (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsednik. Ministrice, ministri, spoštovani kolegice in kolegi!

Tudi jaz začnem razpravo pod vtisom včerajšnjega dogovora vseh vodij parlamentarnih strank o vpisu fiskalnega pravila v ustavo. Mislim, da je prav, da je prevladal razum, in tokrat je. V tem kontekstu čestitam tudi predsednici Vlade, da je zmogla narediti ta korak, kajti tudi zanjo, glede na to, kaj vse je bilo rečeno o fiskalnem pravilu, je bil za ta korak potreben pogum in tudi razum.

Podoben sestanek kot se je zgodil včeraj se je zgodil že več kot pred letom dni, marca leta 2012, ko so se še z večjo večino vsi predsedniki parlamentarnih strank poenotili, da je vpis zlatega fiskalnega pravila v ustavo nujen. Vlada je pohitela z ukrepi, takoj predlagala gradivo v Državni zbor, Ustavna komisija je začela s svojim delom in ga tudi opravila. Potem pa je šlo nekaj narobe. Premislili so si eni, premislili so si drugi, in vse je šlo po zlu. Zamudili smo zelo veliko dragocenega časa in zamudili smo priložnost, da bi bilo, če bi to priložnost izkoristili, danes v Sloveniji drugače kot je. Nismo izgubili le časa, izgubili smo tudi veliko kredibilnosti nasproti vsej svetovni javnosti, in danes je jasno, da smo takratno odločitev in takratno nestrinjanje zelo drago plačali.

Slovenska demokratska stranka je vseskozi vztrajala pri enakem predlogu. Enako smo razmišljali takrat, ko smo bili vladna stranka, enako razmišljamo danes. Fiskalno pravilo sodi v ustavo, in sicer z letnico 2015. Tudi razlogi, zaradi katerih menimo, da je to pravilo nujno uvesti čim prej in v najvišjem možnem aktu, ostajajo enaki. Zelo dobro se zavedamo, da lahko na dolgi rok porabimo samo toliko kot ustvarimo, in zelo dobro se zavedamo, da je obvladovanje javnih financ elementarnega pomena za delovanje vsake države. Zavedamo se, da zadolževanje brez gospodarske rasti dolgoročno vodi v izgubo suverenosti in da vodi v zlom socialne države in da v takšnem primeru največjo ceno plačajo tisti, ki so najšibkejši, ki imajo najmanj premoženja in ki imajo najmanj privilegijev v družbi. Zavedamo se, da smo v preteklosti z neracionalnimi odločitvami malce zašli s te poti in smo s tem ogrozili ne samo svoje prihodnosti, ampak tudi prihodnost svojih otrok, in da moramo zato čim prej jasno postaviti okvire, ki omejujejo takšne neracionalne odločitve v prihodnje in ki zavezujejo

vsakokratno vlado, da se ne odloča na podlagi nekih parcialnih interesov, ampak da se odloča dolgoročno v dobro te države in te družbe.

Kot vsi pravimo, to je tudi jasen signal v tujini, da s konsolidacijo javnih financ mislimo resno. Zaradi teh razlogov in zaradi tega zavedanja in zato, ker smo imeli jasne cilje, jasno strategijo in zelo dobro izdelane ukrepe, v Slovenski demokratični stranki fiskalnega pravila nikoli nismo videli kot nevarnost, ampak smo ga videli predvsem kot priložnost in kot pomoč pri vodenju ekonomske politike in tudi socialne politike. Cilj te politike ni ohranitev monopolov, ni ohranitev privilegijev, ampak je blaginja vseh ljudi. Grožnje, ki jih poslušamo vsak dan, kaj hudega se nam bo zgodilo zaradi fiskalnega pravila, so populistično zavajanje. Fiskalno pravilo samo po sebi ni razlog, da bi bile pokojnine, plače v javnem sektorju, socialna država, nivo socialne države drastično nižji. Posebej ne za tiste, ki so pokojnine zaslužili z dolgotrajnim predanim delom, za tiste, ki delajo dobro, za tiste, ki so se trenutno znašli v težki socialni stiski. Ni razlog, je pa lahko izgovor, in tu tiči nevarnost.

Da so razlogi za uvedbo fiskalnega pravila namišljeni in da je zavlačevanje pri njegovi uvedbi za Slovenijo zelo škodljivo smo v SDS opozarjali že ves čas. Opozarjali smo dolgo, ure in ure smo porabili za to, mesece smo o tem razpravljali, očitno pa je Bruselj porabil samo 15 minut, da so prišli do istih zaključkov. Kaj je vodilo v takšno odločitev bodo najbrž lahko razložili tisti, ki so bili zraven. To, da je prišlo do spremembe odločitve, je sedaj popolnoma drugotnega pomena. Kar je pomembno je, da danes sprejmemo pravo odločitev, da sprejmemo odločitev za vpis fiskalnega pravila v ustavo, kajti očitno so nam tisti, od katerih smo zaradi svojih neracionalnih odločitev postali odvisni, ponudili izhod skozi šivankino uho. Najbrž je zelo težko priznati, da so bili ukrepi, ki jih je sprejemala Janševa vlada, koraki v pravo smer, da so vodili v izhod iz krize in da je njihova zaustavitev pomenila zelo slab signal in veliko škodo za Slovenijo. S temi ukrepi bi danes Slovenija lažje dihala in bili bi v drugačni situaciji kot smo.

Spoštovanje fiskalnega pravila za Vlado in za vse nas ne bo lahka naloga, ampak ni nemogoča. Za realizacijo bo potrebno veliko znanja, veliko energije in tudi veliko poguma. Za začetek te poti bi bilo dobro, da si nalijemo čistega vina, da vendarle enkrat priznamo, kje smo, in da povemo, kakšno podobo Slovenije v bodoče želimo. Ali želimo ohranjati obstoječe monopole, obstoječa družbena razmerja, ali si želimo, da nam, preden odločamo o tako pomembni odločitvi kot je danes, pred vhom brezsravno delijo listke, s katerimi nam dobesedno grozijo? Ali želimo ohraniti to stanje? Ali želimo na drugi strani neko družbo, ki bo drugačna, ki bo temeljila na zdravih temeljih, ki bo sodobna in ki bo sledila duhu časa? Skrajni čas je tudi, da nismo iskati zunanje

sovražnike, da nismo obtoževati Bruselj, da nismo obtoževati bonitetne hiše in vso drugo svetovno javnost, da so krivi za težave, v katerih smo se znašli. Niso. Sami smo krivi, da smo zašli s poti in da smo se znašli v taki situaciji, in prav je, da si to tudi priznamo.

Ampak, da zaključim, v tem trenutku imamo še enkrat, najbrž zadnjič, zgodovinsko priložnost in imamo možnost in odgovornost, da o svoji prihodnosti odločamo sami. Vpis fiskalnega pravila, današnji glas za, je korak v to smer. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Besedo dajem dr. Ljubici Jelušič.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Socialni demokrati se zavedamo, da je naša država vse od podpisa fiskalnega pakta 2. marca 2012 in kasneje njegove ratifikacije v Državnem zboru 19. aprila 2012 dolžna spoštovati zaveze iz Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, kot se fiskalni pakt v celoti imenuje. V tem fiskalnem paktu je določeno, da mora biti proračunsko stanje sektorja države pogodbenice srednjeročno uravnoteženo. Država se mora svojemu srednjeročnemu cilju približevati hitro. Časovni okvir za približevanje predlaga Evropska komisija in pri tem upošteva tveganja za vzdržnost posamezne države. Ob tem je, kar se Slovenije tiče, treba poudariti, da naše zaostrene gospodarske razmere, zlasti v lanskem, pa tudi v letošnjem letu, terjajo od nas, da na razumen in postopen način dosežemo uravnoteženje javnih financ.

Socialni demokrati menimo, da moramo storiti vse, da ne ogrozimo temeljev socialne države in se izognemo morebitnim grobim posegom v socialne transferje, v javno zdravstvo, javno šolstvo, socialno varstvo in podobno. Zato je v tem pogledu zelo pomembno, da s tehtnimi argumenti tovrstno vizijo uresničevanja cilja postopnega uravnoteženja javnih financ predstavimo tudi Evropski komisiji in vsem drugim pomembnim deležnikom v tem procesu. Ker je ratificirana pogodba dokument, ki ga je treba spoštovati v notranjem pravnem redu, menimo, da mora Slovenija ne glede na to, ali se omenjeno fiskalno pravilo zapiše v ustavo ali v kakšen poseben zakon, to pravilo pri pripravi svojih proračunov tudi spoštovati. Pri tem je pomembno imeti ustrezno določen, kot pravi fiskalni pakt, srednjeročni cilj in tudi morebitna odstopanja v izjemnih okoliščinah.

Fiskalni pakt predvideva, da smo države pogodbenice dolžne do 1. januarja 2014 v svojo zakonodajo vključiti ustrezna fiskalna pravila, kar bo posledično pogojev za dodelitev pomoči iz Evropskega mehanizma za stabilnost, če bi ta bila potrebna. Na podlagi teh dejstev menim, da moramo v ustavo ali zakon, ki se sprejema z

ustavno večino, zapisati naše, slovenske cilje glede srednjeročne odprave strukturnega primanjkljaja. Glede na sedanje stanje javnih financ ocenjujem, da ta odprava ne bo nastopila leta 2015, temveč bo pri pripravi proračuna za leto 2015 treba upoštevati doseganje postavljenega srednjeročnega cilja v letih, ki sledijo letu 2015. Kot rečeno, je določitev tega srednjeročnega cilja stvar pogajanj z Evropsko komisijo, države pa si lahko tudi same postavijo ciljno letnico za uravnoteženje javnih financ, vendar morajo to narediti realno in ob upoštevanju vseh tveganj.

Če želimo fiskalno pravilo vključiti v ustavo, bi bilo prav, da se pri tem držimo vsebine fiskalnega pakta, ki letnic ne določa. Naša ovira, ovira Socialnih demokratov pri sprejetju fiskalnega pravila v domači pravni red ni pravilo samo, ni dejstvo, da je treba uravnotežiti javne finance, temveč nerealna letnica uveljavitve. Socialni demokrati in jaz osebno se dobro zavedamo, da je, prvič, mednarodne pogodbe treba spoštovati, da je, drugič, javne finance treba srednjeročno uravnotežiti, vendar, tretjič, tudi pričakujemo, da ukrepi, ki jih bomo sprejeli v ta namen, ne bodo povečali tveganj za preživetje naših državljanov v socialni, ekonomsko učinkoviti in pravni državi. V ta namen bomo Socialni demokrati tvorno in z veliko pozornostjo sodelovali pri izdelavi izvedbenega zakona za uveljavitev fiskalnega pravila in tudi pri njegovem sprejetju. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Razpravo bo nadaljeval gospod Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Lep pozdrav, spoštovani predsednik, kolegice, kolegi, predstavniki Vlade!

V Slovenski ljudski stranki smo zelo veseli, da nam je v tem dobrem mesecu dni v tretje uspelo zbrati dovolj modrosti, da danes govorimo o tem, da bomo družno sprejeli to spremembo ustave in v ustavo zapisali tako fiskalno pravilo kakor tudi spremembo referendumске zakonodaje. V Slovenski ljudski stranki smo v preteklosti že večkrat pokazali in dokazali, da nam je pri našem odločanju v ospredju predvsem to, kaj je dobro za državo, ne glede na to, kolegice in kolegi, ali smo v koaliciji ali v opoziciji. Ta naša državotvorna drža nam je včasih prinesla tudi kakšen posmeh, včasih kakšen padec pri rezultatu, zagotovo pa smo ponosni na to, da smo v preteklosti tudi kot opozicijska stranka podprli pokojninsko zakonodajo, da smo lansko leto kot vladna stranka prepričevali in govorili o tem, da je treba sprejeti fiskalno pravilo, referendumsko zakonodajo, in da tudi sedaj kot opozicijska stranka želimo odgovorno, za dobro države, ti dve spremembi ustave podpreti, sprejeti in spremeniti naš pravni red.

V Sloveniji se moramo zavedati, da je bilo v teh dobrih 20 letih samostojnosti obdobje,

v katerem smo v bistvu dočakali polnoletnost – v letu 2008, obdobju, ko je bila svetovna konjunktura. V navalu te svetovne konjunktura smo v Sloveniji dobro živeli, veliko postorili za razvoj naše lepe države, hkrati pa tudi pozabili, da lahko za dobrimi leti pridejo tudi slabša leta. To se je zgodilo ob nastopu svetovne krize, ob nastanku katere smo v Sloveniji napak ocenili, da se bodo razmere zelo hitro uredile same po sebi in se bodo v nekaj letih vrnile v stanje, kakršno je bilo prej, in zato smo od leta 2008 naprej naredili celo vrsto napak. Napake so bile narejene tudi v letih do 2008. Danes vsi vemo, da so bile visoka poraba, zadolževanje podjetij in predvsem ponesrečeni in s kriminalom opremljeni prevzemi podjetij s strani lastnikov, direktorjev podjetij, velike napake, ki jih danes vsi skupaj plačujemo in se bomo morali do njih še opredeliti in jih jasno sanirati v naslednjih mesecih. Res je tudi to, da v letih 2009, 2010, 2011, ko smo javni dolg podvojili z 8 milijard na 16 milijard, nismo pravilno odreagirali. Lansko leto se je skušalo narediti poskus, da bi se javna poraba do neke mere zmanjšala. Kot vlada smo bili takrat zelo napadeni s strani opozicije. Tudi javnost je to ocenila kot napačen korak. Hvala bogu, da smo sedaj, maja 2013, prišli vsi skupaj toliko k sebi in vemo, da je fiskalno pravilo nujno treba sprejeti. To, kar smo naredili v tem času, bomo plačevali v prihodnosti.

Te številke so zelo resne. Slovenija je s tistih, kot smo že dejali, 4 tisoč dolga na posameznika prišla sedaj na 10, 11 tisoč evrov dolga na posameznika. Vsi se zavedamo, kaj to pomeni pri plačevanju obresti. Drugi velik problem je ta, da nam v evropskem in svetovnem merilu ne verjamejo več. Če smo bili do časa predsedovanja Svetu vzor v Evropi, smo v času, ko nismo znali odreagirati in ko smo delali neumnosti, ko smo se prerekali v parlamentu, ko smo ta prepričali med naše ljudi, izgubili zaupanje tudi drugje. Cena tega je ta, da danes plačujemo neprimerne in nesramno visoke obresti, zaradi katerih je ogrožena finančna suverenost države.

Kolegice in kolegi, danes je treba priznati in povedati, da če bi maja lansko leto sprejeli fiskalno pravilo, in ob dejstvu, da smo se v tem letu zadolžili za več kot 4 milijarde evrov za naslednjih 5 do 10 let, da smo te obveznice plačevali vsaj 2 % višje kot smo plačevali tiste, ki so bile prej, ali pa 2 %, 1,5 % višje, kot bi jih sicer. To pomeni, da smo na tem nivoju v škodo naših davkoplačevalcev, v škodo socialne države, na letni ravni zapravili od 40 do 80 milijonov evrov, kar bomo plačevali naslednjih 5 do 10 let, odvisno od ročnosti teh obveznic. To je toliko, spoštovani kolegice in kolegi, kot se je spoštovani kolega Virant uspel dogovoriti z javnim sektorjem o tem, koliko bo prihranka pri plačah. Ampak mi bomo to naslednjih 5, 10 let plačevali skozi dražjo ceno denarja, ki ga najemamo po svoji neumnosti.

Mislim, da je prav, da se tega zavedamo in da bomo resni, odgovorni od tu

naprej. Pred nami so zelo težke naloge. Danes, kot je bilo že rečeno, sprejemamo spremembo ustave, s katero ne rešujemo problema. Mi bomo samo zelo odgovorno v ustavo zapisali, da smo končno zrel narod, zreła država, ki bo porabila toliko, kolikor ustvari, in da bomo to spoštovali v svojih politikah odslej naprej. Do danes nismo. Na tej osnovi, spoštovani kolegice in kolegi, moram še enkrat izraziti razočaranje nad tem, kar smo sprejeli ta teden v Državnem zboru. Na osnovi dogovora med sindikati in Vlado se je doreklo, da dve leti ne bomo posegali v odhodkovno stran na področju plač, in zapisalo, da bodo celo štrajki plačani iz tega naslova.

Spoštovani kolegice in kolegi, to bo hipoteka, ko bomo pisali izvedbeni zakon, ko bomo gledali, kateri davek je še treba uvesti, katero stopnjo pri davku je še treba povečati, da bomo resnično resna in odgovorna ekonomija. Moram reči, da me je prav strah, in mislim, da smo v tem tednu naredili napako in da je bilo početje predsednice Vlade, Vlade in tudi koalicije v tem času, ko sem s te govornice poslušal, kako sem krivec za 30-odstotno znižanje plač, pokojnin, socialnih transferjev, napačen signal. S to retoriko bomo morali prenehati in vsi skupaj jasno resnici pogledati v oči. Zaupanje, ki smo ga izgubili na finančnih trgih, smo izgubili tudi pri svojih ljudeh, spoštovani kolegi.

Včeraj je bila pot na Vlado zelo neugodna. V življenju nimam nobenega razloga, da bi od kogarkoli poslušal, da sem lopov. Vendar nam slovenska javnost vsem govori, da smo lopovi zato, ker opravljamo javne funkcije in ker želimo odgovorno delati. Tega, da ti državljanke in državljani deset centimetrov pred obrazom žvižgajo s piščalkami in te zmerjajo z lopovom, si kot poslanec Državnega zbora ne dovolim! V 50 letih svojega življenja nisem počel ničesar takega, da bi me kdo na ulici moral zmerjati z lopovom! Danes nam je dan apel, da ustavimo retoriko, ki jo imamo eni in drugi, koalicija in opozicija, in začnemo resno in odgovorno delati. To, kar ste včeraj na Vladi sprejemali, se soočali z resnico pri rebalansu proračuna za leto 2013, ko vidimo, da je v štirih mesecih 960 milijonov primanjkljaja – ne vem, kako bomo spoštovali vse dogovore, ki so podpisani. Ne vem, koga še lahko obdavčimo toliko, da bomo te škarje zapri in spravili vse skupaj v okvir fiskalnega pravila. Vendar je nujno, da ga sprejmemo, da se začnemo resno in odgovorno obnašati, da nove obveznice, ki jih bomo izdajali, ne bodo več po 6 %, da bodo po normalnih 4 %.

Dolg je bil do leta 2008 v povprečju 8 milijard, povprečna zadolžitev pa 3,8 % za tisti dolg. Danes ga plačujemo 5,5 in še več, pa se sprašujemo, če nam bo še kdo dal denar. Na koncu hodimo tako, kot so hodili tisti najbolj zadolženi ljudje na nek skoraj na pol siv trg se zadolževati, ker tam še dobimo denar, ker nekdo računa, da bo evropska skupnost solidarna do

nas. To, da iz teh govornic, iz parlamenta govorimo, da to delamo zaradi Evrope, da na nas pritiska krščanska demokracija z Angelo Merkel na čelu, kar je bilo izza teh govornic slišano mesec nazaj – oprostite, to moramo prekiniti in pogledati resnici v oči in pošteno delovati. Mislim, da je danes resnično prelomen dan. Zelo sem vesel, da ugotavljamo, da smo v tem delu enotni, vendar iskreno upam, da bomo v dobro naših otrok, v dobro Slovenije, enotni tudi odslej naprej, ko se bo treba zares iti fiskalno pravilo. To, da ga zapišemo v ustavo, pravilno govorite – nič ne naredimo s tem. Sedaj bo treba ugotoviti, kje je tistih 200 milijonov, za katere je spoštovana sekretarka za finance dejala, da jih bomo zmanjšali v drugem valu pri uravnoteženju financ v letošnjem letu in spoštovanju programa stabilnosti, ki smo ga dali nekaj časa nazaj in bo sedaj deležen presoje. V tem delu mislim, da moramo, če želimo dobro tej državi, vsi skupaj od danes naprej bistveno spremeniti retoriko in delovati kot neka vlada in parlament, ki želi za to državo dobro, in prenehati s tem medsebojnim obtoževanjem in iskanjem krivca, v katerem letu je bil kdo kriv. Mislim, da je prav, da resnici pogledamo v oči in priznamo, da je v teh letih pri tem vsak nekaj storil narobe. Vendar pa mora biti ta resnica jasna, iskrena. Šele takrat, ko se bomo uspeli med seboj to pogovoriti in sami sebi priznati, bomo lahko šli na ulico skupaj povedati, ne da nekdo ščuva nekoga, da nas tiste politike, ki to govorimo zadnja dva meseca oziroma zadnja leta, ulica zelo družno zmerja za neke lopove.

Nismo lopovi, želimo pošteno delovati. Vsak pošten državljan, vsako pošteno gospodinjstvo, posameznik, ve, da lahko zapravi toliko, kolikor ustvari. O tem govorimo danes, in želim, da se tega vsi zavedamo. V naši retoriki imamo najprej v očeh realnost. Pogledjmo, kakšna je realnost naših financ, potem pa ugotovimo, katerim ljudem, ki davke prikrivajo, je treba davke pobrati, kje je treba carinike poslati v finančno policijo in poiskati tiste, ki skrivajo svoje prejemke. Ali je mogoče kaj narobe v naših podsistemih države, ne vem. V stavkovnem sporazumu ste zapisali, da se do konca naslednjega leta nihče ne sme v imenu države pogovarjati z visokošolskimi profesorji in z univerzami o tem, ali ni mogoče normativ, da je nekaj ur na teden predavanj premalo. Ne vem, če bodo to na tak način rešili. Če bomo še naprej tiščali glavo v pesek, ko ugotavljamo, da je preveč gimnazijcev, da nimamo poklicev, ko bomo še naprej ugotavljali, da gre 80, 90 % naše mladine študirat zato, da do 30. leta tistih 50 % od 30 naprej, ko naredijo fakulteto, svoj socialni mir kupujejo preko študentskih zadev. Tukaj so te realne zadeve. In da bomo šli pogledat, ali imamo lokalno samoupravo pravilno organizirano, ali je mogoče kakšno pristojnost treba z države prenesti na občine, ali je treba z manjših občin večje aktivnosti prenesti na skupnosti občin in kaj podobnega. Dokler ne bomo pogledali resnici v oči in začeli teh

problemov reševati, ta država fiskalnega pravila ne bo mogla spoštovati. To retoriko, s katero vsi branimo obstoječe zadeve do onemoglosti, ne da bi si priznali, kaj je narobe in to popravili, moramo spremeniti in to začeti delati. Upam, da je današnje sporočilo in signal, ki ga dajemo z enotno podporo spremembi ustave, resnično signal drugačnega obnašanja v slovenskem političnem prostoru, kajti od tukaj bomo obnašanje prenesli tudi na slovenske ulice.

V Slovenski ljudski stranki bomo fiskalno pravilo podprli, tako kot smo ga ves čas podpirali.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala gospodu Bogoviču.

Preden dam besedo naslednji razpravljalci želim samo povedati, da sem zaradi bistveno spremenjene liste prijavljenih za razpravo spregledal mag. Katarino Hočevar, ki bi morala dobiti besedo pred gospodom Bogovičem, tako da popravljam to napako, se opravičujem in dajem besedo mag. Katarini Hočevar, pripravi pa se gospa Ljudmila Novak.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Lepo vas vse skupaj pozdravljam v imenu Državljske liste!

Včeraj je eden izmed predstavnikov sindikatov dejal, da je slovenska vlada iz strahu pred Brusljem spremenila svoje stališče do fiskalnega pravila. Tudi Državljska lista je del te vlade in že od vsega začetka pogovorov o tej temi podpiramo zapis fiskalnega pravila v ustavo. Prepričana sem, da bomo tako kot ostali poslanci tudi poslanci Državljske liste danes to potrdili, ne iz strahu pred Brusljem, temveč zaradi odgovornosti do prihodnjih generacij. "Trgi odlašanja razumejo kot šibkost," so besede ministra Čuferja, in strinjam se z njim, da je zadnji čas, da tudi o tej temi enkrat odločimo, ker imamo še preveč področij, kjer bo treba ukrepati hitro in odločno.

Že zdaj je drugi odstavek Zakona o javnih financah določal, da mora biti proračun uravnotežen med prejemki in izdatki. Smo se tega držali? Ne. Razmišljanja politike so šla v preteklih 20 letih žal nekako v smer, zakaj ne bi vladajoča koalicija zapravila tistega, kar bi nekdo za nami, in si na ta način kupil nove volitve. Tako nekako je politika v Sloveniji delovala in zato se moramo danes soočiti z bolečimi rezi, ne samo v politiki. Zato menim, da je ustavna določba dovolj močno zagotovilo, da se nam v naslednji krizi ne bo treba soočiti s tako bolečimi rezi. Fiskalno pravilo ni namenjeno trenutnim političnim potrebam. Gre za izravnavo porabe znotraj ekonomskega cikla. Po Umarjevih ocenah strukturnega primanjkljaja bi si v času konjunktura v letih od 2004 do 2008 lahko nabrali med 7 in 8 % BDP kumulativnega javnofinančnega presežka, s čimer bi najprej ohladili pregreto gospodarstvo, v recesiji pa bi lahko veliko lažje izvajali protikrizne ukrepe.

Z današnjo potrditvijo bremena prekomerne potrošnje ne bo več mogoče prenašati na naše otroke v obliki naraščajočega javnega dolga, nižanja socialnih pravic itd. Pri usklajevanju in dogovarjanju glede izvedbenega zakona nas čaka veliko dela. Prepričana sem, da bomo našli kompromis. V teh časih si želim čim več dogovorov in kompromisov in takšnih konsenzov, kot smo jih bili deležni včeraj na političnem vrhu. Če smo poslanci Državljske liste v torek s stisnjenimi zobmi potrdili tisto, kar gre nam liberalcem težko od rok – dviganje davkov – in tudi sami stopili iz strankarskih okopov, bomo danes z veliko bolj mirno vestjo potrdili spremembo 148. člena Ustave. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Besedo dajem gospe Ljudmili Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji pozdravljamo včerajšnji dogovor vrha slovenske politike, ker smo prepričani, da je treba nemudoma zapisati fiskalno pravilo v ustavo in s tem zaustaviti prekomerno zadolževanje Slovenije. Do leta 2015 moramo čim bolj uravnotežiti javne finance, kar ne bo lahka in enostavna naloga, vendar je to edina smiselna rešitev, ki nam zagotavlja preživetje države. V Novi Sloveniji ne moremo pristati na to, da bomo še naprej trošili neprimerno več kot pridelamo. Z vrtoglavim zadolževanjem bomo samo vsako leto bližje bankrotu države in popolnemu propadu socialne in vsakršne druge varnosti, na katero se mnogi sklicujejo. Zaradi brezglavega zadolževanja, s katerim se je vsaj nekaj let ohranjal socialni mir, smo že bili priča propadu Jugoslavije in tudi večletni vojni, ki je temu sledila. Na srečo smo Slovenci vsaj v tem času bili enotni in odločni, da se postavimo na svoje noge. Z osamosvojitvijo so se nam izpolnile naše večstoletne sanje in začeli smo graditi svojo državo.

Prepričana sem, da si nihče od nas ne želi finančnega propada države, ki bi ga zagotovo spremljali veliki socialni nemiri, morda celo revolucija in, bog ne daj, spet bratomorna vojna. Slovenija je resen bolnik, ki potrebuje pravo diagnozo, hitro in učinkovito zdravljenje. Kljub čedalje boljšim metodam zdravljenja in učinkovitim zdravilom pa po navadi ne gre brez bolečin, še posebej, če je potreben večji poseg ali celo operacija. Zavedati se moramo, da je Slovenija hud bolnik, ki ga lahko zdravimo le s skupnimi močmi. Prav imajo tisti državljani, ki pravijo, da so pridno in pošteno delali in niso krivi za takšno stanje. Prav imajo tisti, ki pravijo, da je treba lopove zapreti in jim vzeti tisto, kar so ukradli.

Danes smo slišali, da so ujeli Hildo Tovšak. Sama sem ob tem pomislila, da je s svojim begom naredila mogoče najboljše dejanje v zadnjih letih, pa ne zato, ker podpiram pobeg,

ampak zato, ker se je prav preko njenega pobega razkrilo, kakšne luknje so v našem pravosodnem sistemu. Upam, da bodo odgovorni to videli in tudi primerno ravnali. Prav imajo tudi tisti, ki pravijo, da so si nekateri nepravilno pridobili veliko premoženja, ki smo ga skupaj ustvarjali. Tudi tisti imajo prav, ki pravijo, da smo politiki slabo upravljali državo. Kako zelo prav imajo tisti, ki pravijo, da se mora denar, ustvarjen z delom v Sloveniji, vrniti iz davčnih oaz in zaposlniti vrzeli v naši davčni blagajni. Zelo prav imajo tudi tisti, ki nemočno opazujejo in nasprotujejo bogatenju peščice ljudi z nemoralno visokimi plačami, ki so več desetkrat višje od najnižje plače v podjetju. Prav imajo tudi tisti, ki pravijo, da država slabo gospodari s svojim premoženjem, zato ga je treba prodati tistim, ki ga bodo dobro in odgovorno upravljali in plačevali davke v državno blagajno. Tudi tisti imajo prav, ki trdijo, da moramo ohraniti socialno državo, ne pa podpirati tistih, ki ne želijo delati ali samo izkoriščajo naš socialni sistem.

Še kako prav imajo tisti, ki menijo, da naši sindikati ne gredo v korak s časom. Na takšen način ščitijo pravice čedalje manjšega števila zaposlenih in onemogočajo večjo fleksibilnost zaposlovanja, predvsem pa zavirajo zaposlovanje mladih. Žal spadamo med države z največjim številom brezposelne mladine. "Takle 'mamo,'" bi rekli mladi, toda to ni več šala, ampak resno bolezensko stanje države, v kateri živimo, ki je naša in ji pravimo celo ljubljena domovina. Stokanje, prelaganje odgovornosti z enega na drugega, z leve na desno in obratno, nas ne bo rešilo. Vsak v naši državi je vsaj do neke mere odgovoren za takšno stanje in za to državo. To še posebej velja za vse veje oblasti, za zakonodajno, za izvršilno, za sodno in tudi za sedmo silo.

Morda vladna stran in opozicija, ki se je pred tem celo leto ukvarjala z reševanjem javnih financ, nikoli nista bili tako blizu ugotovitvam kot danes. Da za rešitev države potrebujemo nova odrekanja, tudi nove dajatve in nove kompromise, da bo operacija uspela in bolnik preživel. Zato je sedaj pravi čas, da povlečemo odločne poteze. Od vseh nas bi bilo neodgovorno, če bi globoke rane le popihali kot otroku koleno, nato pa na neočiščeno in zagnojeno rano prilepili majhen obliž. Če res hočemo, tudi zmoremo. Pravočasni in učinkoviti posegi rešujejo življenja. Zapis fiskalnega pravila v ustavo z letnico 2015 nas bo vse prisilil k hitremu in učinkovitemu zdravljenju, ki bo bolelo, toda rane bomo pozdravili – moramo jih –, če bomo vsi skupaj to razumeli, sprejeli in zaupali v našo prihodnost. Reforme so potrebne, nujne, ne samo pri drugih, tudi pri nas, pri meni in tebi. Vsak od nas ima svoje poslanstvo in svojo nalogo v tej državi. Pred nami je velik izziv, prihajali pa bodo vedno novi, kot so pomanjkanje delovnih mest, staranje prebivalstva, podnebne spremembe, morda tudi pomanjkanje vode in hrane. Zato moramo kot

narod čim bolj držati skupaj, da bomo kos vsem tem izzivom. Prepričana sem, da smo Slovenci sposoben narod, lahko pa smo tudi uspešni. Mnogi se tega zavedajo, zato še imamo uspešna podjetja, poštene, prizadevne in delavne državljane, ki plačujejo davke, da lahko delujejo naši izobraževalni, zdravstveni, socialni in drugi sistemi.

Spoštovani! Ne prelagajmo problemov današnjega časa na ramena prihodnjih generacij, ki bodo obremenjene s problemi in izzivi novih časov. Naše probleme rešujmo zdaj, razdelimo jih odgovorno in čim bolj pravično za vse. Konec koncev se vedno znova lahko opogumljamo z znano resnico, da sreča ni v imeti, pač pa biti, živeti, ustvarjati, ljubiti in tudi sodelovati.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo razpravo.

Besedo dajem gospodu Jerku Čehovinu, pripravi se mag. Marko Pogačnik.

JERKO ČHOVIN (PS PS): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Lep pozdrav kolegicam in kolegom, predstavnici Vlade!

Glede fiskalnega pravila je na splošno v naši državi velika zmeda. Nekateri si predstavljajo, da je to čarobna paličica, ki bo čez noč rešila problem javnih financ, drugi pa si to predstavljajo kot konec socialne in solidarne države. Resnica verjetno ni ne ena ne druga. Že v razpravah o fiskalnem pravilu se uporabljata pojma zlato pravilo ali zlato fiskalno pravilo. To ne ustreza predlaganemu fiskalnemu pravilu. Slednje predvideva, da morajo biti prihodki in izdatki državnih proračunov srednjeročno uravnoteženi, brez zadolževanja, ali pa v presežku. Zlato pravilo pa dovoljuje zadolževanje za investicije. Zlato pravilo omejuje zadolževanje za tekoče potrebe, načeloma pa dovoljuje zadolževanje za investicijske namene.

Moram reči, da so pri nas celo nekateri ministri prejšnje vlade, ko so lani dobili vprašanje, kaj pomeni fiskalno pravilo, pred kamerami jecljali. Zase lahko povem, da sem temu fiskalnemu pravilu, v takšni obliki kot je bilo predlagano, nasprotoval iz načelnih razlogov, predvsem pa iz razlogov, da finančni instrumenti po mojem mnenju ne sodijo v ustavo. Kar je pripeljalo do tega, da sem svoje stališče omilil, je predvsem dejstvo, da se v Pozitivni Sloveniji zavedamo potrebe po zagotavljanju uravnoveženosti in vzdržnosti javnih financ. V času ekonomske krize, ko doživljamo velik padec ekonomske aktivnosti, je še toliko večja potreba po aktivni fiskalni politiki države. Pri tem naj še enkrat ponovim, da fiskalno pravilo v ustavi naših težav ne bo rešilo. Tega se moramo zavedati. Zapis tega pravila v ustavo pomeni predvsem moralno zavezo, vodilo in napotek, da družba kot celota in ne samo politika začne resen dogovor o svojih razvojnih prioritetah in vodenju pravne države, da uredimo državo tako, da bo dovolj stabilna in neodvisna od finančnih

trgov v smislu, da se ne bo treba uklanjati njihovim diktatom. To še zmeraj lahko dosežemo sami, z nujnimi strukturnimi reformami.

Ustava ni kriva in ni zagrešila finančne in gospodarske, niti ne politične krize. Tudi vpis fiskalnega pravila v ustavo tega ne bo rešil. Smatram, da je to bolj posledica samokritike in priznanja, da do sedaj etablirane stranke niso bile sposobne javnih financ voditi vzdržno. Vse te napore bo možno rešiti samo v socialnem dialogu s sprejetimi sklepi za konsolidacijo in nekateri bodo pod to vlado v relativno kratkem času že sprejeti. Ko govorimo o tem fiskalnem pravilu, smatram, da v ustavi bistveno ne bo koristilo, škodilo pa tudi ne bo. To je skoraj tako kot aspirin, ki prime ali pa ne prime. Vendar, če je to tisti pogoj, da lahko damo time-out politiki, da se začne ukvarjati z resnimi problemi, tistimi, ki so dejansko življenjskega pomena za našo državo, potem je prav, da nehamo glede fiskalnega pravila zadeve vleči in se glede tega politično konfrontiramo.

Na koncu naj povem, da mislim, da rešitev naših problemov ni v vnosu fiskalnega pravila v ustavo, ampak predvsem v podjetjih in zagonu nove gospodarske rasti. To je tisto, kar lahko to državo potegne ven. Pri tem bi morali obračunati tudi s tezo, da zniževanje plač v javnem sektorju pomeni povečevanje delovnih mest v gospodarstvu. To preprosto ni res. Gospodarstvu moramo dati priložnost. Že sprejeti ukrepi, ki na nek način omogočajo začasen vstop države preko svojih deležev v podjetja in jih potem rešena prodati – to je prava pot, da rešimo težave.

Kot rečeno, fiskalno pravilo bom podprl. Podprl ga bom tudi zaradi tega, ker želim ohraniti verodostojnost, kredibilnost te države, ko so njeni predstavniki brezpogojno obljubljali vnos fiskalnega pravila v ustavo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem mag. Marku Pogačniku, pripravi naj se gospod Franc Jurša.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Veseli me, da je prevladal razum in da sedaj tudi v strankah SD in Pozitivna Slovenija razmišljajo drugače, kot so razmišljali pred časom.

Še enkrat bi ponovil, da je Slovenska demokratska stranka vedno podpirala vpis fiskalnega pravila v ustavo. Pričakujem in ocenjujem, da bo danes Slovenija dala pozitiven signal tujini, predvsem tistim, ki Sloveniji posojajo denar, in da bo Slovenija s tem dejanjem, ko bomo danes vpisali fiskalno pravilo, pridobila zaupanje. Vpis fiskalnega pravila v ustavo bi moral biti v interesu vsem državljanom in državljanom Republike Slovenije, predvsem z vidika tega, kajti to je edina zaščita in edina varnost, da ne leva, ne

srednja, ne desna vlada državljanom in državljanov Republike Slovenije ne bo enormno zadolžila. Zgolj to je edina garancija pred vsem tem. Pri vsem tem je nek grenak priokus, da smo z vpisom fiskalnega pravila v ustavo izgubili eno leto. V tem letu je Slovenija to drago plačevala. Vendar, čas je danes – vpišimo, se poenotimo. Predvsem je treba poudariti to, da fiskalno pravilo nima čarobne palice in da bo to zgolj nek moratorij, v katerem bo lahko Vlada pripravila konkretne ukrepe, na osnovi katerih se bo slovensko gospodarstvo rešilo iz krize.

Poudariti je treba, da bo Slovenska demokratska stranka ne glede na svojo pozicijo, ali je v vladi ali je v opoziciji, zagovarjala tista stališča, ki so v dobro državljanov in državljanov Republike Slovenije. Zato tudi sedaj, ko smo v opoziciji, ne bomo spreminjali kurza in bomo še vedno potrjevali to, kar smo zagovarjali že pred enim letom. Škoda, da se tudi ostali niste pridružili Slovenski demokratski stranki in podprli vpisa fiskalnega pravila v ustavo, kajti danes bi bilo verjetno drugače. Čas ni zaveznik Slovenije, zato je treba od besed preiti k dejanjem. Pričakujem, da bo vlada Alenke Bratušek izkoristila ta trenutek, kajti mislim, da si bo s tem pridobila določen čas, določen moratorij, v katerem bo lahko v miru sprejemala ukrepe. Apeliramo pa nanje, da naj bodo ti ukrepi konkretni, ne samo v breme gospodarstva in breme davkoplačevalk in davkoplačevalcev. Pomembno je, da se je danes slovenska politika poenotila. Gremo skupaj naprej, in takšen dan kot je danes v parlamentu, bi moral biti še večkrat. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem gospodu Francu Jurši, pripravi naj se mag. Andrej Šircelj.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav kolegicam in kolegom ter vsem v dvorani!

Moram priznati, da v času, odkar sem vodja Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev, nikoli nisem šel s takim optimizmom na sestanek predsednikov strank in vodij poslanskih skupin Državnega zbora kot včeraj zvečer. Sestanek je trajal zelo kratek čas. Dogovorili smo se, kar smo se dogovorili, in upam, da noben izmed predstavnikov političnih strank, ki so v Državnem zboru zastopane, ni imel fige v žepu. Mislim, da se bo to pokazalo zelo hitro, tudi ob glasovanju, ki ga bomo opravili po razpravi.

Moram reči, da smo v naši poslanski skupini problematiki spremembe 148. člena Ustave Republike Slovenije posvetili kar precej časa in vedno smo prišli do enega zaključka – v tej državi moramo stremeti k temu, da v prihodnosti ne bomo porabili več, kot ustvarimo. Za nas je ravno to fiskalno pravilo – uravnoteženje tako prihodkov kot odhodkov. V zgodovini samostojne države Slovenije so na žalost vse vlade to počele. Do zdaj smo v

Državnem zboru sprejeli kar nekaj gasilnih ukrepov, ki v začetku dajejo pozitivne rezultate, ampak dolgoročno, sem prepričan, bo treba sprejeti sistemske spremembe. Morali se bomo soočiti z vsemi temi dejstvi in omogočiti slovenskemu gospodarstvu normalno delovanje v normalnih razmerah.

Slovenija je sprejela zavezo zapisati fiskalno pravilo v ustavo z ratifikacijo tako imenovanega fiskalnega pakta. Tam nam ni bilo naloženo, da moramo to zapisati ravno v ustavo, ampak da moramo to urediti na interni način. Moram reči, na žalost, da so naše vlade tudi v preteklosti imele marsikaj zapisano, pa tega niso izvajale. Zaradi tega smo prišli v takšno situacijo, v kakršni smo. Še posebej v zadnjih treh, štirih letih se je naš dolg podvojil. Dosedanji poskusi zaježitve, brzdanja javnih financ in varčevanja več kot očitno niso bili zadostni in primerni in da je akt na nivoju vlade premalo. Več kot očitno je, da moramo v Sloveniji fiskalno pravilo zapisati v najvišji pravni akt države, v ustavo. Zapis fiskalnega pravila v ustavi pomeni večjo verjetnost spoštovanja proračunske discipline in odgovornega ravnanja z javnimi financami, signal Evropski komisiji, finančnim trgov in mednarodni javnosti, da se Slovenija resnično trudi in da se je zavezala, da bo uravnotežila javne finance.

V naši poslanski skupini se zavedamo, da je predvsem zaradi nas samih skrajni čas, da sprejmemo določene resne ukrepe, saj nam sicer grozi izguba suverenosti v smislu odločanja na področju svojih javnih financ. Odgovorno je tudi, da bremena sedanjega nesorazmernega trošenja, glede na to, kar ustvarimo, ne prelagamo več na prihodnje generacije. Naša naloga mora biti, da bomo te zadeve zaježili zdaj in tukaj, ne pa da bodo vse te obveznosti nosile naše prihodnje generacije. Želim posebej poudariti, da vnos fiskalnega pravila v ustavo ne sme biti konec in propad socialne države. V naši poslanski skupini verjamemo, da temu ne bo tako oziroma bomo vztrajali, da se v področje sociale in pokojnin ne sme posegati. Vprašati se moramo, kako bi socialno ogroženi in upokojenci to prenesli, ko povprečna pokojnina danes znaša 563 evrov, prag revščine pa je na 587 evrov. Od 600 tisoč upokojencev 209 tisoč prejema pokojnino pod pragom revščine. 35 % vseh naših upokojencev že sedaj živi pod tako imenovanim pragom revščine.

DeSUS, verjemite, v prihodnosti pod vsako ceno tega ne bo dovolil. Podporo spremembi 148. členu smo najavili že lansko leto in to bomo pod takimi pogoji, kot sem jih omenjal, danes tudi storili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji razpravljavec je mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Vesel sem, da se je politika vsaj deloma oziroma v dvotretjinskem številu poenotila do fiskalnega pravila. Zaradi tega, ker po sami vsebini fiskalno pravilo oziroma zapis fiskalnega pravila ne pomeni nič slabega. Pomeni lahko veliko dobrega. Kaj pomeni? Pomeni to, da bo država Slovenija delovala tako, da ne bo več potrošila kot ustvari na dolgi rok. To z drugimi besedami daje možnosti za razvoj in tega ne izključuje. Prav tako vpis fiskalnega pravila ne izključuje socialne države in ne izključuje solidarnosti. Izključuje pa nespametno zadolževanje, izključuje zadolževanje po previsokih obrestnih merah in izključuje prelaganje teh bremen, bremen obresti, bremen dolgov na prihodnje rodove. Nimamo moralne pravice, da naša bremena prelagamo na prihodnje rodove. Če govorimo o tem, da ne izključuje socialne politike, da ne izključuje socialne države, da ne izključuje solidarnosti, potem moramo vedeti tudi, da socialna država, solidarnost, ne moreta temeljiti pretežno na zadolževanju. Če se država zadolžuje, potem naj se zadolžuje za produktivne namene, za namene investicij, od katerih bodo imeli sadove prihodnji rodovi. Ne moremo se zadolževati zato, da bomo več potrošili.

Glede na podatke, ki so danes znani za slovensko državo, lahko ugotovimo, da se je v celotnem razvoju Slovenije povečevalo zadolževanje, povečevalo zadolževanje države kot tudi zadolževanje podjetij in posameznikov. Vsak posameznik, predvsem tisti, ki so se zadolžili, ve, kaj pomeni breme dolgov. Breme dolgov, in če je premoženje zastavljeno zato, da se bodo dolgovi poplačali, lahko pomeni tudi izgubo tega premoženja. Glede na to, da se je država v zadnjem času zadolževala predvsem zato, da je odplačala prejšnje dolgove, to postaja nesmiselno, in glede na to, da je nekoliko zaostala z ukrepi, ki bi pomenili večjo produktivnost, pomenili več razvoja, pomenili ustvarjanje okolja, v katerem bi podjetniki, ljudje lažje ustvarjali, to pomeni, da je skupaj z mednarodnim okoljem prišla v krizo. Ta kriza se kaže v manjši kredibilnosti države in tudi v tem, da je cena zadolževanja previsoka.

Fiskalno pravilo bo prispevalo k temu, vsaj jaz tako menim, da se bo cena zadolževanja zmanjšala. Če se cena zadolževanja zmanjša, to pomeni tudi manjše breme za tekoče poslovanje in tudi za prihodnje rodove. Po drugi strani moramo upoštevati tudi to, da je tako imenovane virtualne ekonomije, virtualnih financ konec, da razvoj lahko temelji le na dejanskem ustvarjenju, le na tistem, kar ljudje ustvarijo s svojim znanjem, s svojim delom, s svojo inovativnostjo in s tem, da svojo proizvodnjo širijo. Širijo tako, da zaposlijo druge. To pomeni zdrav razvoj, zdrav razvoj za državo in pomeni tudi pogoj za boljšo novo kvaliteto življenja državljanov in državljanov.

Strinjam se, da zlato pravilo ni vse. Strinjam se tudi s tezo, da sam zapis fiskalnega

pravila v ustavo avtomatično ne pomeni večjega razvoja. Vsekakor pa daje ta zapis pogoje za to, da lahko tudi na drugih politikah, tudi na politiki investiranja, ustvarjanja pogojev, konkurenčnejših pogojev, začnemo z drugačno politiko, bolj odprto, bolj konkurenčno in takšno, ki bo ljudem prinašala več dohodkov in boljši življenjski standard. Področij, ki jih je treba urediti, je veliko. Vsekakor je to upravljanje s premoženjem, tudi finančni sistem, socialna politika, solidarnost. Kot sem že rekel, fiskalno pravilo ne izključuje ne socialne države in ne solidarnosti.

Zaradi tega bom fiskalno pravilo podprl.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo razpravo.

Besedo dajem mag. Ivanu Vogrinu, pripravi pa se mag. Branko Grims.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovani kolegice in kolegi!

Konec je slovenske ekonomske in politične samostojnosti. Že pred časom je je bilo. Neposreden dokaz je, da smo potrebovali leto dni prepričevanja, izgubljenega časa, da smo vendarle spoznali, da je treba omejiti porabo, da na dolgi rok ne moreš porabiti več kot ustvariš. To spoznanje se ni zgodilo v Sloveniji, ampak je predsednica Vlade do tega spoznanja prišla v Bruslju. Tako bo tudi v bodoče. Sprejemali bomo tiste reforme, za katere nam bodo v Bruslju rekli, da so nujne. Fiskalno pravilo ni ekonomsko pravilo, je samo zapis v ustavi ali zakonu, ki pove, da je konec veseljačenja, da je konec obdobja, ko s krediti financiramo javno porabo.

Kar nekaj razpravljavcev je povedalo naslednje. Fiskalno pravilo samo po sebi ne rešuje ničesar in se ni treba posebej veseliti, ker to ni posebej velik uspeh. Je samo dokončno spoznanje ali navodilo, ki smo ga upoštevali, da se samoomejimo. Temeljni problem Slovenije je, da več porabi kot ustvari. Gospod Bogovič je v svoji razpravi opozoril na naslednje. Da ne gre samo za fiskalno pravilo, da gre za mnoge družbene podsisteme, ki so rakasti, ki so prepredeni z metastazami in ustvarjajo bistveno preveč kot v tej družbi prispevajo, in da bo treba narediti korenite reforme v teh podsistemih, da bo država kot celota začela ustvarjati. Lahko bomo govorili o uspehu. Danes bo napisanih in povedanih veliko velikopoteznih besed, veliko visokoletečih besed, ki ne povedo veliko. Lahko bomo rekli, da smo kot parlament, kot država resnično nekaj naredili, ko bo začel rasti družbeni bruto produkt, ko bomo iz negativne gospodarske rasti začeli prehajati v pozitivno gospodarsko rast. Edino to je pogoj za ekonomsko in politično samostojnost.

Veste, najbrž se je težko postaviti v vlogo predsednice vlade, ampak predstavljajte si naslednje. Če nemška kanclerka Angela Merkel samo namigne nemškimi podjetjem, da naj počasi slovenska podjetja kot dobavitelje izrinjajo, potem smo mi totalno bankrotirali. To je

ta kruta realnost. V globalni ekonomiji smo odvisni od naše največje trgovinske partnerice – mislim, da ustvarjamo okoli 60 ali nekaj čez 60 % izvoza – in to realnost je treba upoštevati. Pričakujem, da bodo temu dejanju sledila naslednja dejanja. Dvig davkov zagotovo ni prispevek k gospodarski rasti. To, da imamo nekatere plače v javnem in paradržavnem sektorju 700 evrov neto ali 600, druge pa 10 tisoč, zagotovo ne ustvarja pogojev za gospodarsko rast. Zato moramo narediti to, da plače v javnem in paradržavnem sektorju naredimo v razmerju 1 proti 5, in da naredimo naslednjo spremembo ustave. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem mag. Branku Grimsu, pripravi pa se gospod Jožef Horvat.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav!

Eno najlepših umetniških del književnosti svetovnega slovesa se imenuje Iskanje izgubljenega časa. Zdi se, da danes pišemo novo poglavje tega romana v tem parlamentu. Eno od svetovnih načel, ki velja že več desetletij, je, da je čas denar, time is money. Verjetno nikoli doslej to pravilo še ni bilo tako očitno kot v primeru vprašanja vpisa fiskalnega pravila v slovensko ustavo. Politologija uči, da je vsako dogajanje, vsaka rešitev, vsak ukrep v politiki mogoče sprejeti v nekem optimalnem trenutku. Ta optimalni trenutek je žal že zdavnaj minil. Eno leto nazaj sem v imenu SDS sedel na pogajanjih o fiskalnem pravilu skupaj z gospo Alenko Bratušek, sedanjo predsednico Vlade. Tam smo brusili vse, o čemer ste danes govorili, tudi zakon o uresničevanju tega pravila. Vsak stavek posebej toliko časa, da smo se strinjali o vsakem stavku posebej. Ampak, ko bi bilo pa takrat to treba sprejeti, pravočasno, v najboljšem možnem trenutku, je pa zmanjkalo dobre volje. To ni imelo samo političnih posledic, imelo je tudi materialne posledice.

Kar nekaj vas je danes že ocenilo, da bi v primeru pravočasnega sprejetja fiskalnega pravila verjetno ves čas plačevali odstotek, odstotek in pol nižje obresti na dolgoročne obveznice. Če upoštevate, koliko jih je in za koliko časa gre, je mogoče zelo hitro izračunati, da gre za znesek velikostnega reda pol milijarde evrov. Pol milijarde evrov je izgubljenih za vse rodove, za vse čase samo zato, ker ni bilo dobre volje pri takratni opoziciji, da bi se to takrat sprejelo. Danes je to spoznanje na mizi. Danes so argumenti mnogih, ki govorijo, bistveno drugačni kot so bili takrat. Toda tega izgubljenega časa, teh priložnosti ne more nihče več vrniti. Še vedno pa je nenavadno, da se tudi danes v razpravi pojavi vprašanje suverenosti.

Ob tem je treba ponoviti še nekaj. V modernem svetu se suverenosti države ne brani primarno na vojnem polju z divizijami vojakov. Brani se jo z uspešnim podjetništvom, ta pa potrebuje za svoje delo optimalne pogoje. Če

gre za en ukrep, kjer bi bil zadosti politični dogovor kot je, recimo, vpis fiskalnega pravila v ustavo, trdim, da smo vsi dolžni storiti vse, da do takega dogovora pride, da se z nekaj dobre volje omogoči več socialne države in več blaginje za vse in da se tudi v tem delu, ko gre za izgubljanje suverenosti skozi pretirano zadolževanje, ohrani tisto, kar je mogoče, v največji možni meri okrepi prizadevanja podjetnikov za uspešno delo, da se jih podpre pri uspešnem spopadanju v globaliziranem svetu v moderni ekonomiji in da se s tem državi omogoči kar najhitrejši razvoj. Danes je čas, da to storimo. Žal mi je samo, da se je izgubilo leto dni. O tem, kdo je za to odgovoren, bo spregovorila zgodovina.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo dajem gospodu Jožefu Horvatu, pripravi naj se gospod Ivan Simčič.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, spoštovani predstavniki Vlade!

Izjemno cenim spoznanje in poziv predsednice slovenske vlade Alenke Bratušek. "Zaradi sebe, ne zaradi Bruslja," je rekla. Ta poziv bi lahko bil intonacija za več kohezivnosti med nami 90 poslankami in poslanci. Upam, da bo ta poziv še kdaj ponovila.

Nekateri ste danes že razpravljali o zdravstvenem stanju Republike Slovenije. Temu samo dodajam, gospe in gospodje, čas je za zdravlilo, ne za pomirjevala. Evropa je Slovenija in Slovenija je Evropa. Evropa potrebuje fiskalno stabilnost za gospodarsko rast in rast za stabilnost. Zato pogodba o fiskalnem paktu, ki jo je ta državni zbor 19. aprila lansko leto ratificiral kar s 74 glasovi za, brez glasu proti. Lahko izidemo iz krize, če bomo polno delovali na obeh straneh tega kovanca, gospe in gospodje.

Evropa mora biti zavezana modelu socialnega tržnega gospodarstva. Prihodnost evropskih narodov je skupnost odgovornosti in skupnost solidarnosti, združenih v socialno tržno gospodarstvo.

Evropska unija mora doseči trajnostno rast, da bi naslednjim generacijam zagotovila delovna mesta namesto dolga. Zato potrebujemo strukturne reforme v vseh državah članicah za povečanje njihove konkurenčnosti. Potrebujemo v celoti delujoč notranji trg, vključno z boljšim delovanjem in preglednostjo finančnega trga. Evropa je naš dom, tako smo se odločili. Če nekoliko bolj čustveno rečem, Evropa je naša mati. Pričakujem in upam, da bo iz besednjaka slovenskih poslank in poslancev za vse čase izginila besedna zveza Evropa, zunanji sovražnik, Evropa, mačeha. Kolegice in kolegi, v Sloveniji moramo skupaj ponovno izgraditi zaupanje za upanje naših državljanov in državljanov.

Podprl bom spremembo ustave, podpiram vgraditev fiskalnega pravila v Ustavo Republike Slovenije. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem gospodu Ivanu Simčiču, pripravi pa naj se gospa Kristina Valenčič.

IVAN SIMČIČ (NeP): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Predstavniki Vlade, vsi navzoči!

Realizacija fiskalnega pravila bo uspešna, ko bomo za to določili izvedbena pravila, in, drugič, ko bomo prilagodili postopke za umestitev v proračun. Sam dajem poudarek na doslednosti spoštovanja temeljne ustavne listine, ki je in bo osnova samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Gre za dokaz resnosti in nadzora Slovenije v obvladovanju težke finančne situacije. Sprenevedanja je dovolj. Zadolževanju je treba res narediti konec, vendar ne na način, da rešitve iščemo pri dnu strukture države, pri najšibkejših, ker je obseg zadolžitve največji ravno pri vrhu naše države.

Ko se v predvolilnih soočenjih večkrat poslušamo in poslušate, govorimo o skladnem razvoju naše države. V kraju, iz katerega prihajam, občina Ilirska Bistrica, se sprašujejo, kaj je ta država in zakaj se je tako zadolžila, da moramo vnesti fiskalno pravilo. Nimamo odgovora. Večkrat smo bili javno pozvani, da nimamo avtoceste, semaforiziranih križišč in ostalega. Čigava je to naloga? Nekdaj je v neki državi jug države veljal za nekaj nerazvitega in je sever nekdanje države plačeval dolgove juga. Pri nas pa je prišel absurd – jug države plačuje grehe vladajoče elite in severa države. Vprašal sem na razna ministrstva, kaj neki je ta država vložila v naš kraj. Odgovor še pričakujem.

Zlato fiskalno pravilo bo sijalo z zlatim odtenkem šele takrat, ko ga bomo tretirali kot izhodišče za odgovorno ravnanje celotne države, kot odgovornost vseh, ne samo kot breme davkoplačevalcev. Zavedam se, da gre za rešitev na dolgi rok, h kateri je treba resno pristopiti, predvsem pa pravilno realizirati. Kako in s kakšnimi posledicami, se tudi sam sprašujem.

Pri fiskalnem pravilu bom glasoval po svoji vesti. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo razpravo.

Besedo dajem gospe Kristini Valenčič.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovani!

Tudi sama, kot najbrž ostali kolegi in kolegice, bom danes glasovala po svoji vesti in podprla fiskalno pravilo. Nič novega najbrž. Ampak tako kot v vsaki družini in vsaki skupnosti je za njeno uspešno delovanje najpomembnejša stabilnost, trdnost, in to velja tudi za državo na vseh segmentih njenega delovanja. Prav s tem, s stabilnostjo, tako politično kot finančno, imamo v naši državi velik problem, tako velik, da je prerasel meje naše države. Če ga ne bomo uspeli ukrotiti, bodo to storili drugi. Ti ne bodo poznali milosti in srčnosti. Tudi naših posebnosti

ne bodo upoštevali. Prepričana sem, da se prav vsi v tej dvorani zavedamo odgovornosti, ki jo imamo do svojih državljanov, in tega ne bomo dopustili. Prav je, da se za našo skupno državo borimo tako, kot to počnemo za svojo družino v vlogi matere ali očeta. Današnja seja, današnje razprave so dokaz, da to znamo in zmoremo. Veseli me, da smo kljub preteklim različnim stališčem stranke, poslanci zbrali dovolj modrosti in se glede nujnosti vpisa fiskalnega pravila poenotili. Res je, da smo za to potrebovali veliko časa, preveč, saj je šlo, odkar je strokovna skupina oblikovala predlog, zgolj za politično odločitev, politični dogovor. V Državljski listi smo bili glede vpisa fiskalnega pravila od vsega začetka na stališču, da moramo izpolniti zavezo, ki jo je dala še Pahorjeva vlada, in ki je eden od pomembnih korakov za stabilizacijo naših javnih financ.

Nekateri pravijo, da se vse začne in konča pri denarju, jaz pa pravim, da se vse začne in konča pri zaupanju. Le-to smo politiki, prav vsi, tako pred domačo kot tujo javnostjo že v precejšnji meri zapravili. Z vpisom fiskalnega pravila v ustavo bomo dali jasno zavezo, da bomo uredili svoje javne finance in ukrotili skušnjave vsakokratne politike po pretiranem zadolževanju. S fiskalnim pravilom bomo povrnili vsaj delček izgubljene kredibilnosti. Da si bo Vlada pridobila zaupanje, o katerem sem prej govorila, bo potrebnega še veliko truda, prepričljivih ukrepov in njihovo dosledno izvajanje. Bruselj je spoznal, da smo zanesljiv partner. Razumel je naše probleme in naša prizadevanja, da uredimo svoje finance, in nam omogočil še dodaten čas, da zavezo, ki smo jo že dali, tudi izpolnimo. Prav je, da to razumemo tudi mi in naši državljani.

Kot rečeno, spremembo ustave bom podprla.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo razpravo.

Besedo dajem gospodu Marku Pavlišiču, pripravi naj se gospod Franc Pukšič.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Predlagana sprememba ustave je potrebna zaradi nas samih. Tujina bo precej bolj upoštevala naša dejanja kot naše besede, čeravno tudi te, izrečene v napačnem trenutku, dvigajo ceno našega zadolževanja. Da bi naša dejanja sledila našim besedam, besedam, ki jih bomo danes zapisali v ustavo, moramo zapisano ponotranjiti ter postaviti ob bok ostalim vrednotam, zapisanim v ustavo – svoboda, suverenost, demokracija, enakost, socialnost, solidarnost. Vendar je ena naših ključnih vrednot, suverenost, ogrožena. Ogrožena je s tem, da porabimo več kot ustvarimo. S tem se zadolžujemo, v zadnjem času predvsem v tujini, ter se predajamo na milost in nemilost finančnim trgov. Ravnamo kot lahkomišeln bahač, ki se naokoli baha z ravnokar pridobljenim

premoženjem na štirih kolesih, v resnici pa je lastnik predvsem kredita oziroma je kredit lastnik njega, ki živi v večnem strahu, kdaj bo prišel trenutek resnice, izterjevalec oziroma trojka.

Liberalci se zavedamo odgovornosti do svojih otrok in jim ne želimo zapustiti svojih dolgov. Liberalci bomo tako vpis fiskalnega pravila v ustavo podprli. Glasovati proti pomeni glasovati za to, da postanemo še bolj odvisni od finančnih trgov, da jim prepustimo še več suverenosti, ko nam bo trojka krojila ne le proračuna, ampak tudi nivo socialne varnosti. Zlato fiskalno pravilo bo ustavno sidro, ki edino daje dovolj močno zagotovilo, da ne bomo na izrečeno pozabili ob prvi priliki, ob prvem morebitnem padcu obresti, ki bo povečal apetite po novem zadolževanju, čeprav morda z najboljšimi nameni, morda za nov vrtec, šolo ali bolnišnico. Z enakimi najboljšimi nameni, s katerimi smo prišli v današnjo težko situacijo. Pot v pekel je po navadi tlakovana z najboljšimi nameni. Formalnopravno vpis v ustavo res ni potreben. Potreben je zato, ker naša ravnanja ogrožajo našo suverenost in ob ogroženosti te vrednote je treba uporabiti najmočnejše, kar nam pravni sistem omogoča.

V Državljski listi vpis fiskalnega pravila v ustavo odločno podpiramo. Audaces fortuna iuvat. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Sledi razprava gospoda Franca Pukšiča, pripravi pa se gospod Jože Tanko. Ko zadnja sledi razprava gospe Maše Kociper.

Izvolite, gospod Pukšič.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa. Kologice in kolegi!

Če katerega od slovenskih kmetov, delavcev ali brezposelnih, katero slovensko gospodinjino vprašaš, koliko porabi, bo rekla: "V glavnem toliko kot imam." Poznavanje fiskalnega pravila je že tisočletje med preprostimi ljudmi. V politiki, z učenimi besedami pa tem preprostim ljudem za to, da politiki to naredijo, vzameš iz žepa. Danes je predsednica Vlade rekla takole: "V Sloveniji ni več časa za politične blokade, zato smo danes tu, kjer smo. Ko sem bila še v vrstah poslank in poslancev, sem fiskalnemu pravilu nasprotovala, in takrat ..." – tako je bilo razbrati iz njenega nagovora – "... velikokrat delovala v interesih stranke." Danes naj torej ne delujemo več v interesih stranke. Sicer pa je rekla: "Ko sem nastopila funkcijo predsednice Vlade, sem dejala, da bom delala v dobro ljudi in države." Prisegla je na Ustavo. Jaz nisem nikoli prisegel na Ustavo, ker nisem opravljal funkcije predsednika vlade ali ministra, pa sem vedno deloval v dobro ljudi. Vedno v dobro ljudi in nikoli po strankarskih navodilih ene ali druge stranke. Ampak očitno tega vsi ne zmorete. Če bi tako delovali, danes v tej bedi, kot smo, ne bi bili.

Iz tega, kologice in kolegi, izhaja beda političnih strank in politikov, ki svoja stališča

spreminjajo od pozicije, na kateri so. Ta beda se je danes v popolnosti razgalila. Všeč mi je, da se je to zgodilo, ker po tej zgodovinski seji, ne vem, kako vse jo imenujete, čeprav je to že tisočletja znano pravilo med ljudmi, bo slovenski narod vendarle prepoznal, kdo se ne obrača, ne bom rekel po vetru, ampak po poziciji, katero zaseda. Če kaj zamerim predsednici Vlade, ji zamerim to, da danes kot predsednica Vlade govori v dobro države in ljudi, kot poslanka pa samo v dobro politične stranke, na krilih katere je tudi priveslala v Državni zbor.

Eden od razpravljavcev je govoril, da smo ogrozili temelje socialne države. Res je, temelje socialne države smo ogrozili z zadolževanjem, s povečanjem brezposelnosti in z neizkoriščenimi evropskimi sredstvi, in jih ogrozamo že od leta 2002?. Če bi, tako kot je rekel kolega Čehovin, znale etablirane politične stranke ravnati z javnimi financami tako, da bi bile uravnotežene, potem slovenski socialdemokrati v času Pahorjeve vlade države skupaj s koalicijskimi partnerji ne bi zadolžili za 9 milijard evrov. Ali je kdo položil kakšen račun? Kam je ta denar šel? Za to sedaj plačujejo vsi, ne tisti, ki so ta denar porabili, ampak vsi v tej državi, od dviga DDV do vseh teh ukrepov, ki ste jih vpeljali ob prevzemu oblasti. Še korak ali dva – začetek delovanja slabe banke in delovanje holdinga –, pa bodo trije glavni projekti, ki so bili projekti prejšnje vlade, da pripelje to državo nazaj na realna tla. Žal vsega tega še niste naredili. Marsikaj bomo zaradi tega, ker tega še niste naredili, še dodatno na letni ravni izgubljali. Tako kot je naš predsednik Franc Bogovič rekel, od 40 do 80 milijonov na letni ravni oziroma v 10 letih to pomeni blizu ene milijarde – samo na škodi zadolževanja, za odplačevanje zadolževanja.

Kolegice in kolegi, če bi bilo to pravilo sprejeto pred enim letom, veste, koliko več denarja bi danes imeli za Cimos, Peko, koliko za Mariborsko livarno, za delavke in delavce, ki hodijo po tri mesece v službo, pa ne dobijo niti za prevoz, koliko več denarja bi imeli za vzdrževanje slovenskih razdrapanih, uničenih cest in tako dalje, če se ne bi šli delovanja v interesu političnih strank in posameznih lobijev, ampak v interesu ljudi in države. V Slovenski ljudski stranki smo in bomo podpirali, in tudi sam vseskozi delujem v življenju tako, da porabim toliko, kolikor imam, ne čez rob tako kot posvečeni tajkuni in tisti, ki so to državo okradli.

Ker je danes govora tudi o nadaljevanju seje, tudi z referendumskim pravilom, bi bilo prav, če bi mogoče nadaljevali še z eno izredno sejo, s tretjo izredno sejo, da bi kolegice in kolegi povedali državljanom in državljanom, da vam potem vendarle damo možnost, da gremo ponovno na volitve – da bi šli jeseni na volitve, da bi lahko ljudje izvolili tiste ljudi, ki bodo v Državnem zboru vedno, ne glede na to, na kakšni poziciji so, opozicija ali pozicija, v vladi ali v opoziciji, delovali v dobrobit ljudi in države. Da bo nova garnitura lahko spremenila zakonodajo

tako, da bo pobrala vse tisto premoženje, ki je bilo pokradeno, da bo omogočila vrnitev premoženja, ki je v oazah, da bo davčna uprava začela delovati na področjih, kjer bi morala delovati, in da bo omogočila ustvarjanje pogojev za nova delovna mesta predvsem oziroma tudi tistim mladim, ki so končali fakultete – danes, tako kot sem zadnjič že rekel, na trgovskih policah zlagajo gor škatle in kartonažo –, ter da bo čas, da se voditeljem sindikatov pove, da njihovo delo ni vodenje države, ker tega pooblastila nimajo.

Sinoči, ko sem poslušal predsednika Zveze svobodnih sindikatov Semoliča, kaj pomeni sprejetje, in opozorila, ki smo jih dobili s strani gospoda Semoliča in ostalih, da to pomeni minus 30 % za pokojnine, za socialno pomoč itd – to niso njegove besede. Pobrjal je besede iz besednjaka zdajšnjih koalicijskih partnerjev, ki so govorili tako – gospa Bratušek, Möderndorfer in ostali poslanci, tudi iz SD. Temu bi lahko rekli, da je Semolič naredil plagiat nad bivšo opozicijo.

To fiskalno pravilo bom podprl.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala, gospod Pukšič, z upanjem, da smo vsi razumeli dogovor na včerajšnjem koalicijskem vrhu, da se omejimo pri razpravah.

Besedo dajem gospodu Jožetu Tanku.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem!

Danes je pred nami odločanje o ustavni spremembi, ki v parlamentarnem postopku stoji že več kot leto dni. Zdi se mi dobro, da smo včeraj na tem sestanku dosegli dogovor, da pristopimo k zadnjim, sklepnim odločitvam na tem področju. Pri fiskalnem pravilu gre za to, da se zapiše kot neko načelo v ustavo, in to ne pomeni nič drugega kot to, da država v vsakem proračunskem letu deluje v skladu z zmožnostmi. To vsakokratni vladi nalaga, da predvidi tolikšno porabo, kot zberemo v tistem proračunskem letu. To načelo vodi k zmernosti, vodi k racionalnemu ravnanju, vodi k premišljenim dejanjem in ne dopušča, da se vlada, tista, ki dobi v roke državo, upravljanje države in proračun, obnaša kot razvajen otrok, ki troši denar za vse, kar vidi, ne glede na to, kakšne so posledice za nadaljnje generacije.

Zapis fiskalnega pravila v ustavo razumem kot neke vrste človekovo pravico za bodoče generacije, da jim s tem, ko delujemo v letih pred tem racionalno, pustimo dovolj možnosti, dovolj zraka za znosno delo, za znosno ravnanje, za znosno preživetje, in da jih ne preobremenimo z raznimi nepremišljenimi zgodovinskimi dejanji, kot se je to sedaj dogajalo. Mislim, da na to ne smemo gledati samo kot na neko trenutno zadevo, ki bo eno ali drugo vlado omejila, ampak predvsem kot pravico tistih, ki še niso politika, še niso vlada, ki še ne upravljajo z državo, da tudi njim pustimo neko dovolj primerno možnost za te stvari. S tega vidika vidim to fiskalno pravilo tudi kot

fiskalno zdravilo – da bodo od uveljavitve ali pa že pred uveljavitvijo vlada, katerakoli že bo ta, in njene naslednice prihajale v Državni zbor z odmerjenimi ukrepi, s pravimi rešitvami, s pravimi zdravili, s pravimi odmerki, da bomo to, kar to pravilo predvideva, tudi vzdrževali in izvajali. Zato se mi zdi, da te diskusije znotraj Državnega zbora, ki so bile prej in se morda še kakšna sedaj pojavi, in tudi vse tisto, kar se dogaja zunaj dvorane, ni ravno primerno in ravno v duhu razmer, v katerih živimo.

Mislím, da je treba storiti vse, da ta naš sistem ozdravimo, ker je najbrž prišlo spoznanje, da je bolan, da je finančno bolan, in pričakujem, da bo Vlada v naslednjih korakih prišla z nekimi pravimi, odmerjenimi rešitvami, vsebinami, in če bodo te rešitve take, potem bomo tudi participirali po svojih zmožnostih pri sprejemanju teh zadev. Kot rečeno, sta ti dve sporočili, ki ju bomo sprejeli danes, močni tako za notranjo javnost, za državljane, kot tudi navzven. Pričakujem, da bomo slej ko prej naleteli na razumevanje ne samo zunaj, ker to že nekaj časa pričakujejo, in tudi sami vemo, da signale navzven močno potrebujemo, ker nas navsezadnje to zelo drago stane, ampak da se bo slej ko prej to prelilo tudi v notranje soglasje, da živimo znotraj nekíh toleranc zmernosti. Ta izvedbeni zakon bo nekoliko dopuščal premikanje možnosti porabe v določenih obdobjih, ali navzgor ali navzdol, ampak ne preveč – to, kar se nam je dogajalo.

Mislím, da je korak, ki ga bomo danes storili, dober. To ni edini korak, ki ga moramo storiti. Pred nami sta še dve odločitvi na tem področju do implementacije, do uveljavitve obeh ustavnih sprememb. Današnji bosta zahtevali dvotretjinsko podporo in upam, da jo bomo dobili. Potem se bo v naslednjih dneh treba samoomejiti, tako da bo tretjina uporabila svoje možnosti – to je tretjina poslancev –, in naslednjo soboto, ko iztečejo roki, tudi zagotoviti podporo za odloke, za razglasitev. Pri vseh teh treh zadevah računam na to, da smo se primerno dogovorili in da bomo ta projekt, tako ustavne spremembe 148. člena, fiskalnega pravila, kot poprave referendumске ureditve, izglasovali v celoti in da včerajšnji dogovori niso bili samo neko navidezno, provizorično soglasje, ampak da ta dogovor drži v celoti in do konca. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Razpravo poslank in poslancev bo sklenila gospa Maša Kociper. Opozarjam pa predstavnico Vlade, da bo lahko ob zaključku razprav poslank in poslancev imela možnost nagovoriti. Besedo dajem gospe Maši Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala lepa. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Govorci pred menoj so z velikim ponosom poudarjali, da vztrajajo pri svojih stališčih in držijo dano besedo. Tako so se pohvalili v Slovenski demokratični stranki, v

Slovenski ljudski stranki, v Novi Sloveniji, v DeSUS, v Državlanski listi, o načelnosti pa govori tudi stranka Socialnih demokratov. V Pozitivni Sloveniji pa smo bili tisti, ki smo bili za dosego kompromisa pripravljene stopiti ne en, ampak dva koraka nazaj. Zato, ker kompromis je nekaj, do česar prideš s tem, da nekdo ali, po najboljši verziji, vsakdo, malo popusti. Naša ustava zahteva dvotretjinsko večino, in za dvotretjinsko večino je nujno potrebno popuščanje in dogovarjanje strank z različnih političnih opcij. Žal do tega popuščanja v tem enem letu ni prišlo. V Pozitivni Sloveniji smo do zadnjega upali, da bomo prišli do kompromisa, v katerem bomo glede na izračune Vlade spremenili letnico zapisa fiskalnega pravila v ustavo, čas njegove uveljavitve, na leto 2017.

To bi pomenilo popolni kompromis med tistimi, ki so vpisu v ustavo nasprotovali, in tistimi, ki so ta vpis zahtevali z letom 2015. Žal nobena, prav nobena od strank, ki sem jih prej naštel, strank opozicije, ni bila pripravljena popustiti, čeprav ste do danes veliko govorili o pomembnosti delovanja v dobro ljudi, o pomembnosti kompromisa in potrebi po preseganju strankarskih razlik. Pozitivna Slovenija je na kompromis stežka – nekateri s težkim srcem – pristala. Ne zato, ker bi zdaj spremenili mnenje in nenadoma mislili, da je vpis v ustavo potreben. Ne. Še vedno smo mnenja, da ekonomske doktrine ne sodijo v ustavo, da tekst tega besedila ne sodi v ustavo, in da prav vse, kar je potrebno v zvezi s fiskalnim pravilom, določa fiskalni pakt, ki smo ga v tej dvorani ratificirali kot druga država med vsemi članicami Evropske unije. Prav vse je napisano v fiskalnem paktu. Ampak situacija je takšna, da ste nas vsi skupaj postavili pred dejstvo, da o fiskalnem pravilu moramo odločiti. Zavrnitev tega pravila bi res lahko poslala zelo negativno sporočilo o tem, da si nova vlada, nova koalicija ne prizadeva za konsolidacijo javnih financ, kar nikakor ni res.

Naj samo na kratko spomnim. Pozitivna Slovenija je pristala na začetek postopka spremembe ustave za vpis fiskalnega pravila v ustavo. Tako je zagotovil tedanji predsednik gospod Jankovič na sestanku predsednikov strank in to besedo smo na začetku postopka tudi držali. Kasneje pa nikakor nismo mogli priti do izračunov, ki smo jih želeli, in do projekcij, ki bi nam pokazale, kaj bi vpis fiskalnega pravila v ustavo dejansko pomenil za proračun. Še bolj nas je zmotilo to, da smo na neki točki ugotovili, da vpis, vsaj v prvotnem besedilu, pomeni zlasti to, da se ljudem omejuje pravico do referenduma o vseh zakonih, ki imajo finančne posledice. To nas je zelo zmotilo. Zato je bila Pozitivna Slovenija tista, ki edina ni glasovala o ustavnih spremembi na Ustavni komisiji. Takrat je bila ta sprememba sprejeta s pomočjo glasov Socialnih demokratov. Ampak, kot rečeno, danes smo, kjer smo, in danes smo v situaciji, v kateri smo. Država je v zelo slabi finančni

situaciji in Evropa od nas pričakuje, pa tudi sami moramo od sebe pričakovati določene ukrepe.

Zato danes zopet razmišljamo o vpisu fiskalnega pravila v ustavo. Pa bom na kratko povedala, kaj bo ta vpis prinesel. Prinesel bo samo zapis fiskalnega pakta na ustavni ravni. Fiskalni pakt zelo natančno določa, katera so dovoljena odstopanja v smislu primanjkljaja države in v smislu zadolževanja ter katera merila mora država izpolnjevati. Če država tega ne spoštuje, sledijo sankcije Evropske unije. Ta vpis v ustavo bo tudi omogočil, da se sprejme izvedbeni zakon, ki bo natančneje določil, kako bo ta konsolidacija potekala. To je kompromis, na katerega je pristala Pozitivna Slovenija. Po tehtnem premisleku in po vseh izračunih Vlade smo ugotovili, da je mogoč razumen kompromis v dobro ljudi, in sicer tako, da bo domišljen izvedbeni zakon omogočil postopno konsolidacijo javnih financ ter ohranitev načela socialne države in načela solidarnosti.

Tudi v stališču Vlade Republike Slovenije lahko vidite, da Vlada še vedno vztraja na stališču, da konsolidacija do leta 2015 ni mogoča. Leta 2015 naše javne finance nikakor ne morejo biti izenačene, uravnotežene, kajti to bi pomenilo odstopanja, na katera ta Vlada ni pripravljena. Ugotovili pa smo vsi skupaj, tudi ob pomoči pravnih strokovnjakov, da nam tretji odstavek predlagane spremembe ustave omogoča, da z zakonom, ki ga sprejme Državni zbor z dvotretjinsko večino vseh poslancev, določimo način in časovni okvir izvajanja načela, to je fiskalnega pravila, ter merila za določitev izjemnih okoliščin in način ravnanja ob njihovem nastopu. Izjemne okoliščine fiskalni pakt ne določa samo kot okoliščine, ki so vezane na naravne nesreče, ampak tudi veliki gospodarski padec države.

Izpolnili bomo fiskalno pravilo z izvedbenim zakonom in izpolnili tudi obljubo, ki sta jo dala Evropi dva predsednika vlad pred nami. Predstavniki Evropske unije več ne zanima, kdo je levi, kdo je desni in kaj se mi tu gremo, zanima jih, ali smo kot država sposobni uresničevati zaveze, ki jih dajemo. Dva bivša predsednika vlad, gospod Pahor in gospod Janša, sta se pred Evropo zavezala, da bomo fiskalno pravilo sprejeli. To jih zanima – ali smo sposobni uresničevati zaveze, ki jih dajemo kot država. Še bolj pa, kot zna povedati predsednica Vlade, ali smo se v tej državi sploh sposobni karkoli dogovoriti, kajti politična stabilnost je za Evropsko unijo zelo pomembna. To so razlogi, zaradi katerih sklepamo kompromis.

Kaj ne bo zapisano v ustavo in kaj se ne bo zgodilo – tudi to bi rada povedala. Letnice 2015 v ustavi ne bo, da bo to vsem jasno. Ta letnica je zapisana v izvedbenem delu ustavnega zakona, ki se ne vpiše v ustavo. Tega se ni treba bati. Prav tako vpis v ustavo ne bo pomenil 30-odstotnega znižanja pokojnin, 30-odstotnega znižanja plač in prepolovitve socialnih prispevkov. To bi se zgodilo samo, če bi vztrajali na uravnoteženju z letom 2015, pri

čem se ta Vlada tudi s stališčem, ki ga je poslala, zavezuje, da ne bo vztrajala. Resnično je to, kar je povedala razpravljavka pred menoj, da fiskalno pravilo samo po sebi ni razlog, da se znižujejo plače, prispevki, socialni prejemki. Lahko pa tako fiskalno pravilo v rokah vlade, ki nima poslušarja za socialno državo in za solidarnost, pomeni izgovor, da se takšni posegi izvajajo. Na koncu upamo, da ta dogovor danes pomeni konec neke manjše politične krize, ki smo ji bili priča v zadnjih tednih, in možnost te vlade, da se resnično osredotoči na potrebne ukrepe in na reševanje države.

Pozitivna Slovenija, naša stranka, je pri tem in za to naredila zelo veliko in bo to spremembo podprla. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Glede na sporočilo Vlade ugotavljam, da ne želi razpravljati. Sprašujem, če želi kot predlagatelj predsednica Ustavne komisije Maša Kociper podati še kakšno misel? (Ne želi.) Zaključujem razpravo o prvem in drugem razdelku predloga ustavnega zakona.

V skladu s postopkom prehajamo na razpravo o predlogu ustavnega zakona v celoti. Sprašujem, če želi kdo razpravljati o ustavnem zakonu v celoti? (Ne želi.)

Zaključujem razpravo in prehajamo na odločanje o prvem in drugem razdelku ter o predlogu ustavnega zakona v celoti. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav. Preden preidemo na odločanje vas želim opozoriti, da je skladno s 169. členom Ustave Republike Slovenije za sprejetje predloga ustavnega zakona potrebna dvotretjinska večina vseh poslancev, to je 60 ali več poslancev. Enako velja tudi za sprejetje posameznega razdelka.

Prehajamo na odločanje o prvem razdelku. Obrazložitev glasu – želi poleg gospoda Hana kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine? (Ne želi.) V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov ima besedo gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Ker bom obrazložil glas o vseh treh zadevah skupaj in ker sem tudi včeraj pri predsednici Vlade isto povedal, bom tudi sedaj storil isto, da ne bo nejasnosti.

Socialni demokrati ne moremo podpreti predloga za spremembo 148. člena Ustave, po katerem začne fiskalno pravilo veljati in se uporabljati z letom 2015. Odločitev, spoštovani, ki smo jo sprejeli, ni lahka odločitev. Zavedamo se odgovornosti, ki jo nosimo pred celotno mednarodno javnostjo, ki bdi nad ukrepi, ki jih pripravlja naša vlada, da se ohrani ekonomska suverenost naše države. Pa vendar, fiskalno pravilo ni ukrep, je cilj, ki ga je moč doseči le, če pravilno ocenimo realne okoliščine ali pa tvegamo nepredstavljivo, da bomo na račun fiskalnega pravila zastavili javno šolstvo, javno zdravstvo, socialno varnost in pravičnost – vse

to, kar je jedro programa Socialnih demokratov.
Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.
Želi mogoče še kdo obrazložiti glas kot poslanec oziroma poslanka? (Ne želi.)

Prehajamo na odločanje o prvem razdelku.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, proti 8.

(Za je glasovalo 78.) (Proti 8.)

Ugotavljam, da je prvi razdelek sprejet.

Prehajamo na odločanje o drugem razdelku.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 77, proti 9.

(Za je glasovalo 77.) (Proti 9.)

Ugotavljam, da je drugi razdelek sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu ustavnega zakona v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, proti 8.

(Za je glasovalo 78.) (Proti 8.)

Ugotavljam, da je ustavni zakon v celoti sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in zaključujem tudi 32. izredno sejo Državnega zbora.

Dovolite mi, da vas samo še opozorim, da se 36. izredna seja začne ob 12.35. Hvala.

Seja se je končala 24. maja 2013 ob 12.05.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BOGOVIČ, FRANC	10, 21
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	18

Č

ČEHOVIN, JERKO	24

G

GRIMS, MAG. BRANKO	27

H

HAN, MATJAŽ	16, 32
HOČEVAR, MAG. KATARINA	10, 23
HORVAT, JOŽEF	12, 28

J

JELUŠIČ, DR. LJUBICA	20
JURŠA, FRANC	25

K

KOCIPER, MAŠA	7, 31
KOTNIK POROPAT, MARJANA	11

M

MÖDERNDORFER, JANI	13, 17, 18

N

NOVAK, LJUDMILA	23

P

PAVLIŠIČ, MARKO	29
POGAČNIK, MAG. MARKO	25
PUKŠIČ, FRANC	29

S

SIMČIČ, IVAN	28

Š

ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	26

T

TANKO, JOŽE	14, 30
TOMC, ROMANA	19

V

VALENČIČ, KRISTINA	28
VOGRIN, MAG. IVAN	27
VRANIČAR, MAG. MATEJA	9
VRANIČAR, MATEJA	9

LEGENDA

PS PS – Poslanska skupina Pozitivna Slovenija
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS DL – Poslanska skupina Državljska lista
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SLS – Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS NS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
NeP – Nepovezani poslanec